

Kompetensutvecklingsbehoven inom fysioterapi

Niklas Lindlöf

Masters Examensarbete / Masters Thesis

HYH Rehabilitering/ YAMK Kuntoutus

2022

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	HYH Rehabilitering
Identifikationsnummer:	8747
Författare:	Niklas Lindlöf
Arbetets namn:	Kompetensutvecklingsbehoven inom fysioterapi
Handledare (Arcada):	Heikki Paakkonen & Ira Jeglinsky- Kankainen
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Samhället samt arbetsmiljön förändras konstant vilket kräver även av oss som människor till förändring i en ökad takt och förutsätter av oss nya kompetenser. Syftet med detta mastersarbete är att utreda kompetensutvecklingsbehoven för fysioterapeuter och hur det rekommenderas utföras. Mastersarbetet utfördes igenom en begränsad kartläggande litteraturoversikt (scoping review) var Arksey & O'Malleys (2005) ramverk användes som det metodologiska ramverket. Arbetet har utförts enligt ramverkets fem (5) olika steg och materialsökningen och analysen har bearbetats i en cirkulär process. Materialet består av material publicerat mellan åren 2018–2022. Sökningarna producerade 15 olika publikationer som inkluderades i forskningsmaterialet.</p> <p>Förståelsen över vilka kompetenser anses behövas har en stor inverkan på den fortsatta utbildningen för tillfället. Resultaten förespråkar att fortsatt utbildning bör kunna utföras i flexibla utbildningsstrukturer som möjliggör kompetensutveckling oberoende av tid och plats. Också möjligheterna av att kombinera fortsatt utbildning från flera olika ställen anses till fördel för att nå rätt sorts kompetenser. Även ökad arbetslivsorientering bör beaktas i fortsättningen för fortsatt utbildning, för att på rätt sätt besvara på kompetensbehov av samhället och arbetsgivare.</p> <p>Resultaten i forskningen påvisar att de främsta områden av kompetensutvecklingen behövs inom kommunikationskunskaper, samarbetskunskaper, teknologi- och digitala kunskaper, handledningskunskaper och multiprofessionellt samarbete.</p>	
Nyckelord:	kompetensutveckling, fortsatta utbildning, rehabilitering, fysioterapi
Sidantal:	56
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Masters in Rehabilitation
Identification number:	8747
Author:	Niklas Lindlöf
Title:	Kompetensutvecklingsbehoven inom fysioterapi
Supervisor (Arcada):	Heikki Paakkonen & Ira Jeglinsky- Kankainen
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>Society and the work environment are constantly changing, which also requires us as people to change at an increasing pace and to develop new competences to correspond to the requirement. The purpose of this master's thesis is to investigate the competence development needs for physiotherapists and how competence development is recommended to be carried out. The master's thesis was carried out through a limited scoping review where the Arksey & O'Malley's (2005) framework was used as the methodological framework. The work has been carried out according to the framework's five (5) different steps and the material search and analysis has been processed in a circular process. The material consists of material published between the years 2018 - 2022. The searches produced 15 different publications that were included in the research material.</p> <p>The understanding of which competencies are considered necessary and have a major impact on the continued education is important. The results advocate that continuing education should be able to be carried out in flexible educational structures that enable competence development regardless of time and place. The possibilities of combining further education from several different sources are also considered advantageous in order to reach the right kind of competences. Increased working life orientation should also be taken into account in the future for continued education in order to respond to the right kind of competence needs of society and employers.</p> <p>The results of the research show that the main areas of competence development are communication skills, cooperation skills, technology and digital skills, supervision skills and multi-professional collaboration.</p>	
Keywords:	competence development, continuing education, rehabilitation, physiotherapy
Number of pages:	56
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	YAMK Kuntoutus
Tunnistenumero:	8747
Tekijä:	Niklas Lindlöf
Työn nimi:	Kompetensutvecklingsbehoven inom fysioterapi
Työn ohjaaja (Arcada):	Heikki Paakkonen & Ira Jeglinsky- Kankainen
Toimeksiantaja:	
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Yhteiskunta ja työympäristö muuttuvat jatkuvasti, mikä edellyttää myös meiltä ihmisiltä muuttumista kiihtyvällä tahdilla ja uusien osaamistarpeiden täyttämistä. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää fysioterapeutin osaamisen kehittämistarpeita ja sitä, miten se on suositeltavaa toteuttaa. Opinnäytetyö tehtiin rajoitetulla kirjallisuuskatsauksella, jossa metodologisena viitekehyksenä käytettiin Arkseyn & O'Malley'n (2005) viitekehystä. Työ on tehty viitekehyksen viiden (5) eri vaiheen mukaisesti ja materiaalin haku ja analysointi on käsitelty kiertoprosessissa. Aineisto koostuu vuosina 2018- 2022 julkaistusta aineistosta. Hauilla kerättiin 15 erilaista julkaisua, jotka sisältyivät tutkimusaineistoon.</p> <p>Ymmärrys siitä, mitkä kompetenssit katsotaan tarpeellisiksi ja joilla on suuri vaikutus jatkokoulutukseen ovat tärkeitä. Tulokset puoltavat sitä, että täydennyskoulutusta tulisi voida toteuttaa joustavissa koulutusrakenteissa, jotka mahdollistavat osaamisen kehittämisen ajasta ja paikasta riippumatta. Myös mahdollisuuksia yhdistää jatko-opintoja useasta eri paikasta katsotaan eduksi oikeanlaisen osaamisen saavuttamiseksi. Lisääntynyt tarve työelämälähtöisyydelle tulee huomioida myös jatkokoulutuksessa, jotta voidaan oikealla tavalla vastata yhteiskunnan ja työnantajien osaamistarpeisiin.</p> <p>Tutkimuksen tulokset osoittavat, että osaamisen kehittämisen keskeisiä osa-alueita ovat kommunikaatiotaidot, yhteistyötaidot, teknologiaan ja digitalisaatioon liittyvät taidot, ohjaamistaidot ja moniammatillisen yhteistyön taidot.</p>	
Avainsanat:	osaamisen kehittäminen, jatkokoulutus, kuntoutus, fysioterapia
Sivumäärä:	56
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL / CONTENTS

1 Inledning	8
2 Bakgrund	10
2.1 Rehabilitering	11
2.2 Rehabiliteringsområden	12
2.3 Fysioterapi, som en del av rehabilitering.....	14
2.3.1 Grundutbildning för fysioterapeuter.....	15
2.4 Kompetenser, kompetensdefiniering och kompetensutveckling	17
2.4.1 Referensram för kompetens.....	19
2.4.2 Kompetensutveckling	21
3 Syfte och frågeställning	23
4 Metod och material	24
4.1 Metodologiskt ramverk	25
4.1.1 Identifiering av forskningsfråga	26
4.1.2 Identifiering av relevant material	26
4.1.3 Inklusion / Exklusion	28
4.1.4 Bearbetning och analys.....	31
4.1.5 Sammanfattning	35
4.2 Etik.....	36
5 Resultat	37
6 Diskussion	40
6.1 Resultatdiskussion	41
6.2 Metoddiskussion.....	44
7 Slutsatser	45
Källor / References	47
Bilagor / Appendices	53

Figurer / Figures

Figur 1. Kuntoutuksen kenttä. HUS- Helsingfors universitetssjukhus. (2019)	14
Figur 2. Rehabiliteringsområdets gemensamma kunskapsområden. Harra. T. et al. (2016)	18
Figur 3. Kompetens på individnivå. Viitala (2005.)	20
Figur 4. Blooms taxonimi.	25
Figur 5. Arksey. H. & O`Malley. L. s ramverk.	27
Figur 6. Bearbetningsprocess.	30
Figur 7. Datasökningens flödesschema.	32

Tabeller / Tables

Tabell 1. Sammanfattning av granskad litteratur.....	33-37
--	-------

FÖRORD

” Change will not come if we wait for some other person or some other time. We are the ones we`ve been waiting for. We are the change that we seek.”

Barack Obama.

Masters-studierna har varit en givande men även en krävande stig att igenom föra. Det ar varit på sitt sätt en tung och lång process att vid sidan av ett fulltidsarbete med familjeliv få dessa studier slutförda. Därför vill jag speciellt tacka min familj som har givit det utrymme och den stöd som behövts för att möjliggöra allt detta.

Tackar även Heikki Paakkonen och Ira Jeglinsky-Kankainen i sina roller i detta gällande mastersarbete för de väl placerade kommentarerna och ”knuffarna” under arbetets framgång.

Niklas Lindlöf

Vanda 5.12.2022

1 INLEDNING

Den fortsatta kompetensutvecklingen är ett väldigt splittrat område med aktörer i olika samansättningar som producerar fortsatta studier inom ämnesområden för kompetensutveckling. Högskolor, samfund, föreningar, företag, fackförbund, m.m. Kompetensutvecklingen kan och skall ske på olika nivåer för att kunna föra personen samt ämnesområdet vidare. För tillfället finns det dock inget i allmän kändedom som gör att de olika utbildningarna och skolningar som erbjuds inom kompetensutvecklingen skulle möjliggöra jämförelse sinsemellan.

Endast högskolornas utbildningar är klart poängsatta och evaluerade gällande innehåll samt omfattning enligt NQF nivåerna (National Qualification Framework). Och kan därmed jämföras med varandra.

(Utbildningsstyrelsen. 2022)

Ett ramverk eller system för jämförande av de olika utbildningar skulle behövas för att kunna sammanställa nivån av sakkunnighet hos alla de olika aktörer samt personer som har utfört fortsatta studier i olika former. Validering av kunskap man besitter är närmast möjligt i formella utbildningar för tillfället. (Svenska Valideringsdelegationen i SOU 2019:69. s.28)

Detta delområde tangeras även i Sanna Marins regeringsprogram som format en arbetsgrupp gällandet av *identifiering av kunnande*. Gruppen har som uppgift att främja och styra arbetet med att skapa verktyg för att identifiera kunnande som förvärvats i arbete och i utbildning som inte hör till det officiella utbildningssystemet. (Statsrådet. 2021)

Regeringen har i regeringsprogrammet utsatt en reform av ett kontinuerligt lärande som ett helhetsmål. Reformen fokuserar sig på att speciellt personer i arbetsför ålder bör kunna vidare föra kompetensutvecklingen och svara på de behov som förändringarna i arbetslivet har. UKM- (Undervisnings- och Kulturministeriet) redovisar att enligt prognoserna kan upp till en halv miljon personer behöva omskolning av någon grad eller även omfattande fortbildning under de närmaste åren. Genom kompetensutveckling

stöds meningsfulla arbetskarriärer, god sysselsättningsutveckling, konkurrenskraft och produktivitet. Regeringsprogrammets vision samt mål för reformen av det kontinuerliga lärandet är att:

- Vara och en utvecklare sin kompetens under tiden i arbetslivet.
- Alla har de kunskaper, färdigheter och den kompetens som krävs för sysselsättning och ett betydelsefullt liv.
- Kompetens förnyar arbetslivet och arbetslivets kompetenser.

(Undervisnings- och Kultuurministeriet. (u.å.)

När den finska social- och hälsovården omformas och igenomgår reformeringen till välfärdsområden, behöver vi kunna föra vidare kunskaperna samt kompetenserna som har samlats in så att det motsvarar kvalifikationerna på arbetsmarknaden.

Grund till att utföra denna studie baserar sig på forskarens intresse samt behovet att sammanställa de undersökningar samt utredningsmaterial som finns för olika möjligheter och behoven av kompetensutveckling gällande fysioterapi.

2 BAKGRUND

Den finska hälsovårdssektorn igenomgår historiens största reform och förändringskedan då de nya välfärdsområdena skall formars och grundas i Finland. Regeringen har godkänt lagförändringen så att de nya social-, hälsovårds- och räddningsverkens välfärdsområden skall grundas. Lagen har trätt i kraft 1.7.2021. (Statsrådet. (u.å.).

Det kommer att formars 21 stycken välfärdsområden i Finland som skall ta över ansvaret att producera social-, hälsovårds- samt räddningsverksamheten från och med den 1.1.2023. (Statsrådet. 2022)

Den finska hälso- och sjukvården skall omformas samt utvecklas för att kunna stå för de behov som kommer i samband med att den finska befolkningsstrukturen kommer att ändras starkt redan fram till år 2030.

För att kunna utföra hälso- och sjukvårdens omformning samt att utveckla de olika områden innebär det även att kompetensutvecklingen ändras i samhället och de olika organisationerna. Samtidigt har man även fastställt igenom undersökningar att den arbetsgivna befolkningen i sig har ett starkt behov av fortsatt kompetensutveckling. (Aro.T et al. 2020)

Tjänsteomstruktureringen av social- och hälsovården betonar behovet av social- och hälsovårdsarbetares sociala kompetenser och ledning i enheter och välfärdstjänster. Även att ge grundläggande färdigheter i generisk ämnens expertis i avseende av kundtjänstexpertis, tjänsteutvecklingsexpertis och anställnings- och samarbets kompetenser. (Kangasniemi et al. 2018. s.7.)

Därför finns det ett ihållande krav för fortsatt kompetensutveckling för att kunna medverka i arbetsmarknaden. Fram över sammanställs och definieras bakgrund för rehabilitering, rehabiliteringsområden, kompetenskrav och kompetensutveckling.

2.1 Rehabilitering

Rehabiliteringens perspektiv har skiftat från en mera passiv behandlade form till en aktiv, klientens egna resurser samt mål iakttagande verksamhet. Tillsammans med social- och hälsovårds professionellas stöd samt handledning kan individen stödas till att nå en lyckad rehabiliteringsprocess. (Autti-Rämö et. al. 2022)

Definitionen och syftet av rehabilitering är att främja individens funktionsförmåga. Det är förmåga att klara sig på egen hand och ha möjligheter att vara delaktig i arbets- och studieförmåga, sysselsättning och arbetshälsa. Rehabiliteringen utgår från den enskilda rehabiliteringsklientens personliga behov, mål och motivation. Rehabilitering påbörjas oftast med ett läkarens definiera långvarig sjukdoms eller skadas förorsakad funktionsnedsättning. (Järvikoski A, Härkäpää, K. 2011. s.10. HUS- Helsingfors universitets-sjukhus. 2017. Autti-Rämö et. al. 2022.)

Rehabilitering består av en metodisk process där rehabiliteringsklienten upprätthåller och främjar sin funktions- och arbetsförmåga med professionell hjälp. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus ja muistioita 2017:41 Social- och hälsovårdsministeriet. 2017. Autti-Rämö et. al. 2022)

Det viktiga är att rehabiliteringsklienten själv är en aktiv aktör och att hans eller hennes delaktighet stöds samt att omgivningen bearbetas för att stödja rehabiliteringen. Rehabiliteringen är en del av ett multiprofessionellt servicesystem där även rehabiliteringsklientens närmaste krets får stöd. (Järvikoski A. 2013. s.73. Social- och hälsovårdsministeriet. 2017.)

Rehabiliteringens behov är dock alltid individuella av sig och är bundna i individens sjukdom, skada eller funktionsnedsättning. Till detta inverkar även omgivningsfaktorerna för personen i fråga så som skolning, arbetsliv, vardagsomgivningen m.m och de ändringar som sker i dessa delområden. (Autti-Rämö et.al. 2022)

Rehabiliteringsprofessioner i det finländska hälso- och sjukvårdsområden består av legitimerade yrkesutbildade personer såsom fysioterapeut, ergoterapeut, talterapeut, näringsterapeut. Där till är skyddade yrkesbeteckningar: psykoterapeut, ortopedtekniker,

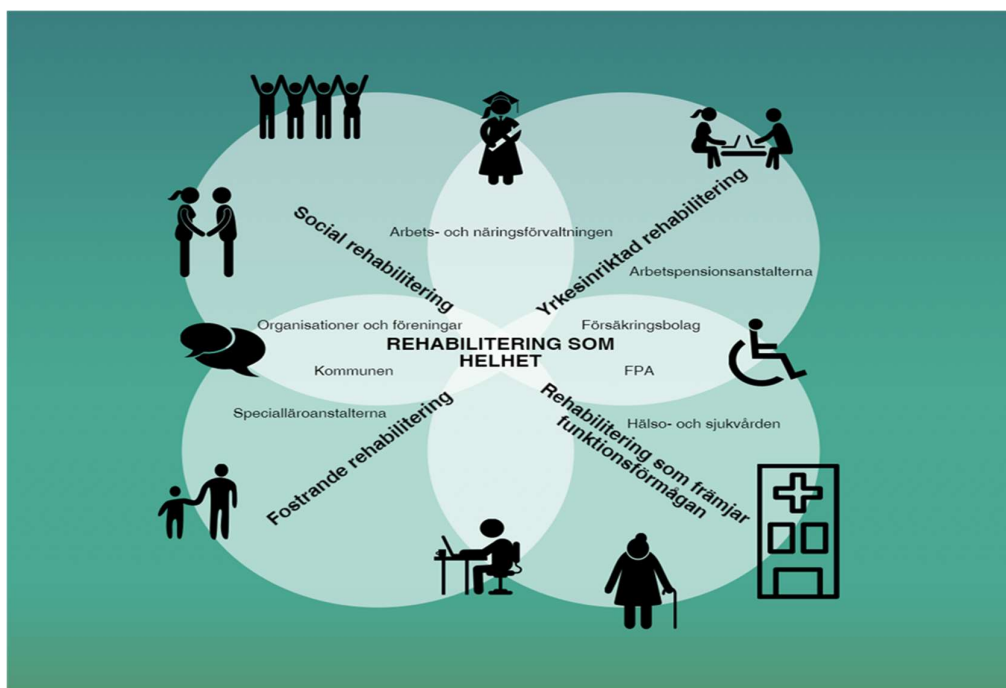
fotterapeut, kiropraktor, utbildad massör, naprapat och osteopat. (Valvira. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. 21.7.2021)

Enligt det finska social- och hälsovårdministeriet (2017:41) bör rehabiliteringen bestå av god rehabiliterings praxis samt som stödas av tillgänglig forskningsmaterial och data. Även användning av allmänt godkända kunskapsbaserade praxis bör utnyttjas.

2.2 Rehabiliteringsområden

Rehabilitering delas upp i fyra olika former och områden som rehabilitering som främjar funktionsförmåga (medicinsk rehabilitering), yrkesinriktad rehabilitering, social rehabilitering samt fostrande rehabilitering. (Järvikoski, A. 2013.s.43-49. Järvikoski, A, Härkäpää, K. 2011. s.21-22. Social- och hälsovårdsministeriet. 2017.)

Dessa kallas även till rehabiliteringens delområden. Delområden har tjänster och metoder som överlappar varandra för att nå delvis samma mål. Rehabiliteringsklienten kan få tjänster från de olika delområden för en helhetsomfattande rehabilitering. Figur 1 illustrerar dessa fyra olika delområden samt de olika aktörerna i det finska hälsovårdssystemet för tillfället år 2022.

Figur 1. Kuntoutuksen kenttä. HUS- Helsingfors universitetssjukhus. (2019).

Rehabilitering som främjar funktionsförmågan (medicinsk rehabilitering) har som mål att återställa, förbättra och upprätthålla klientens arbets- och funktionsförmåga samt stöda hans eller hennes förmåga att klara av vardagliga sysslor. Rehabilitering ges till alla åldrar som har nedsatt funktionsförmåga på grund av sjukdom eller skada. I detta kan det ingå rehabiliterings rådgivning och handledning, utvärdering av rehabiliteringsbehov, terapier för nödvändiga åtgärder för funktionsförmåga, hjälpmedelsservice, anpassningsträning och rehabiliteringsperioder vid anstalt eller öppenvård. (Järvikoski A.2013.s.43-44. Järvikoski A, Härkäpää K. 2011. s.21. Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.a)

Yrkesinriktad rehabilitering består och riktas till personer i arbetsför ålder som är hotade av arbetsoförmåga eller nedsatt förmåga av förvärvsarbete. Målet med yrkesinriktad rehabilitering är att förbättra förutsättningar och att kunna återvända eller fortsätta i arbetet. Yrkesinriktad rehabilitering består av arbets- och utbildningsförsök, arbetsträning, yrkesutbildning, fortsattutbildning samt hjälpmedel för arbete eller studier. (Järvikoski A.2013.s.44-46. Järvikoski A, Härkäpää K. 2011. s.21. Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å. b)

Social rehabilitering betecknas som en del av den multiprofessionella rehabiliteringen och skall stärka klientens förmåga att klara av vardagsfunktioner, interaktiva relationer samt de egna rollerna i samhället. Vid social rehabilitering bör faktorer som kan medföra långvarig arbetslöshet, gestaltnings- och inlärningsstörningar stödas samt åtgärdas. Viktigt är att främja delaktighet i samhället. Olika former och åtgärder för social rehabilitering består av psykosocialt stöd, närarbete, olika verksamhetsgrupper, kamratstöd, arbetsverksamhet samt deltagande i frivillig verksamhet. (Järvikoski A.2013.s.47-48. Järvikoski A, Härkäpää K. 2011. s.22. Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.c)

Fostrande rehabilitering eller även arbetsverksamhet i rehabilitering som det definierats av social- och hälsovårdsministeriet består av åtgärder och rehabilitering för klienten att kunna få arbete eller behålla en anpassad arbetsförmåga. Vid fostrande rehabilitering refereras oftast till en person med handikapp eller behov av specifikt stöd som behöver stöd i den personliga utvecklingsprocessen. I fostrande rehabilitering sammankommer

åtgärder av fostran, utbildning, elevhälsovård och rehabiliteringsåtgärder. Med dessa åtgärder är målet att övervinna handikappets, långvariga sjukdomens, eller andra specialbehovens inverkan på individens utveckling. (Järvikoski A.2013.s.48-49. Järvikoski A, Härkäpää K. 2011. s.22. Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.d)

2.3 Fysioterapi, som en del av rehabilitering

Fysioterapi som yrkes- och vetenskapsområde är en del av helheten och en av handlingsformerna i rehabilitering. I fysioterapi är fysioterapeuten den legitimerade aktören och fysioterapi skall utövas igenom gällande lagstiftning och god etisk praxis. (Fysioterapian ydinsaaminen. 2016., Broberg, C. & Lenné, R. 2019). Fysioterapeuter är den tredje största yrkesgruppen eller professionen i västvärlden efter läkare och sjuksköterskor inom hälso- och sjukvården. (Broberg, C. & Lenné, R. 2019)

Det Finska fysioterapi förbundet fastställer fysioterapin som en av de betydelsefulla delarna av rehabilitering i sin helhet. Rehabiliteringen innehåller rådgivning, olika former av terapier, utbildning, hjälpmedelsservice samt olika tekniska lösningar som stöder individernas eller personens funktionsförmåga. (Fysioterapeutin ydinsaaminen.2016.s.8)

Målen i fysioterapi är att främja hälsa samt att åstadkomma för individen möjligheter att uppnå en optimal rörelseförmåga. Samtidigt även minska lidande eller hot av förminskad delaktighet i personens liv som helhet. Interventionerna igenom fysioterapi är både hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande. Igenom terapeutiska och rehabiliterande åtgärder kan man påverka människans rörelse och funktion som är grund för hälsa och livskvalitet. (Fysioterapian ydinsaaminen. 2016., Broberg, C. & Lenné, R. 2019)

Fysioterapi sker som en helhetsprocess där fysioterapeuten igenom utredning, diagnos, intervention och utvärdering tillsammans med klienten skapar goda möjligheter till ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhället. För detta använder fysioterapin det vetenskapliga underlaget som består av biomekaniska, fysiologiska, psykologiska, sociala och existentiella perspektiv på människan. (Broberg, C. & Lenné, R. 2019)

Professionen i sig baserar sig på akademisk utbildning med specifik kompetens vilket innebär det, att även forskning inom fysioterapi sker både i egen disciplin samt i samverkan med andra discipliner. Forskning inom fysioterapi sker om människans hälsa och kropp, rörelse, patientupplevelse, lärandet samt interaktion med andra och miljön. (Broberg, C. & Lenné, R. 2019)

Igenom forskning samt den ökade vetenskapliga evidensen utvecklas den kliniska verksamheten gällande dom fysioterapeutiska interventionerna. Den vetenskapliga utvecklingen av fysioterapi bidrar till förståelse av förhållande av teori och praktik, utveckling av forskning, utbildning och själva praktiken. (Broberg, C. & Lenné, R. 2019)

På grund av samhällets och omgivningens strukturella förändringar så som befolkningens åldersstruktur och socioekonomiska skillnader, kommer det att krävas av fysioterapin nya verksamhetsformer i fortsättningen. Framtiden kommer att kräva både större insatser samt en bredare kunskap även gällande hälsofrämjande aspekter, arbetshälsan och rehabilitering av äldre. Även kompetenser av hemrehabilitering samt distansrehabilitering. Samhällets digitalisering samt teknikens snabba utveckling kommer att kräva av fysioterapin samt av fysioterapeuter nya kompetensområden i fortsättningen. (Fysioterapian ydinosaaminen. 2016)

2.3.1 Grundutbildning för fysioterapeuter

Grundutbildningen av fysioterapeuter ges i Finland i 13st. olika yrkeshögskolor. I dessa arrangeras grundutbildningen antingen som heltids- eller anpassade/deltidsstudier. Grundutbildningen inom fysioterapi skall motsvara kompetenskrav samt kunskapsnivå NQF 6 (National Qualification Framework). I Finland finns det endast en yrkeshögskola som utbildar fysioterapeuter helt på svenska, Yrkeshögskolan Arcada. Utbildningsprogram på engelska inom fysioterapi arrangeras i Finland endast vid Satakunnan Ammattikorkeakoulu (Samk).

(Suomenfysioterapeuti. 2016a)

Fysioterapi grundutbildningen består av 210sp i sin helhet, var av 75sp skall bestå av yrkespraktik enligt EU- direktiv. Olika yrkeshögskolor har enligt läroplanen möjlighet att forma studiernas innehåll samt tyngdpunkter.

(Suomen fysioterapeutit. 2016b. s.10)

Utbildningen består av som helheter gällande hälsovårdens allmänna kompetensområden samt av yrkesspecifika grund- och fördjupade ämneskunskaperna. (Suomen fysioterapeutit. 2016a)

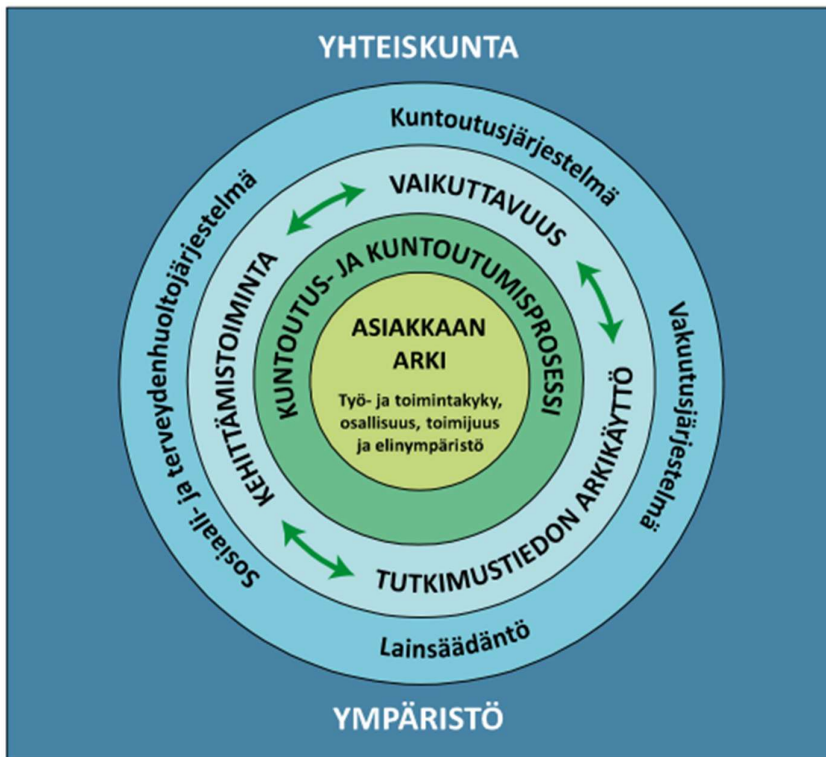
Grundutbildningen kan bestå som exempel av allmänbildande studier (15sp), professionsspecifika studier (135sp), utvecklingsstadier (30sp) samt forskningsstudier (30sp). Heltidsstudier beräknas avklaras på 3,5 år enligt den normala studieplanen för fysioterapistudierna innehållande sammanlagt 210sp. (Yrkeshögskolan Arcada. (u.å))

Fysioterapin har tillsammans med dom andra hälsovårds- samt rehabiliterings yrkena gemensamma delområden och mål igenom det som kan kallas klientens vardag och funktionsförmåga. (Harra et. al. 2016)

Harra et.al. (2016) konstaterar att i samband med den nationella social- och hälsovårdsreformen är det viktigt att kunna även förnya utbildningarnas innehåll så att gemensamma rehabiliteringsområden förverkligas i en intakt rehabiliteringsprocess. Dom gemensamma kärn kompetensområden så som kundkompetenser, rehabiliteringsprocessens kompetenser samt effekt- och utvecklingskompetenser bör vara samarbetande för klientens bästa.

Samtidigt finns det flera andra av samhällets delområden som inverkar även på grundutbildningen och utvecklingen av den. Så som forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet både nationellt samt internationellt. (Harra et. al. 2016)

Av dessa har Harra et. al. (2016) sammanställt visuellt rehabiliteringsområdets gemensamma kunskapsområden samt interaktionen mellan dem som visas i figur 2.

Figur 2. Kuntoutusalan koulutuksen uudistaminen ammattikorkeakouluissa. Harra T., Holvikivi J., Hyrkkänen U., Immonen M., Kiviaho-Tiippa A., Pikkarainen A., Sallinen M., Sihvonen S. (2016).

2.4 Kompetenser, kompetensdefiniering och kompetensutveckling

Kompetens eller kompetenser definieras omfattande i litteraturen och forskningsmaterial beroende på inblicksvinkel. Viitala (2021. s.40) sammansätter detta i en förenklad form av vad för kunskaper personen har inom utbildning, arbetskunnande, sociala samt i omgivningen formade egenskaper tillsammans med de personliga egenskaperna.

I korthet är kompetens individens förmåga att använda kunskaper och färdigheter för att utföra uppgifter och lösa problem.

Dessa utvecklas och ändras fortgående under personen liv beroende på var och vad personen i fråga medverkar eller befinner sig i. Även hur man delar upp olika kompetensområden och kompetensernas innehåll varier i litteraturen. Detta är beroende i vilken kontext man diskuterar kompetens. Är det personliga kompetenser, individuella kompetenser, yrkeskompetenser eller något annat. (Viitala, R. 2021.)

Den enskilda anställdas kompetens i arbetslivet består av individens kunskaper, färdigheter och egenskaper som gör att hen kan utveckla och behålla sina förmågor. Dessa personliga egenskaper (kompetens, substanskompetens, interaktionskompetens) möjliggör bildandet av organisationens kärnkompetenser i arbetslivet. (Santanen, E. 2021.s.11)

I figur 3 framförs och illustreras kompetens på en individs nivå o form av en kunskapspyramid enligt Viitala. R. (2005)

Figur 3. Kompetens på individnivå enligt Viitala (2005, s.116)

Ojala (2008.s.50) beskriver mera utförligt att individens eller den enskilda personens kompetenser består i sin helhet av erfarenheter, färdigheter, kunskaper, nätverk och kontakter, värderingar, personliga egenskaper och eget förhållningssätt. Samt även individens förmåga att kombinera sina kunskaper.

Kauhanen (2009.s.147) definierar däremot individens kompetenser enligt personliga egenskaper, motivation/energi, information, kunskap, erfarenheter, sociala nätverk och värderingar samt attityder.

Inom arbetslivet definieras det två olika områden av kompetenser som behövs, allmänna arbetslivs kompetenser och yrkeskunskaps kompetenser (substanskompetens). (Viitala R. 2021. s 40)

Viitala (2021) beskriver som exempel av de allmänna kompetenserna som är oberoende av arbetsformsegenskaper så som sociala kunskaper, problemlösnings kunskaper, tryckförmåga samt anpassningsförmåga. Yrkeskompetens däremot består av arbetets- eller yrkets substanskunskaper. Dessa tillsammans bildar i rätta proportioner den kompetensen som företagen behöver för att driva sin verksamhet.

Ur en individs synvinkel kan kompetensutveckling hjälpa hen att till exempel bli mera trygg i sitt eget arbete, stärka det egna självförtroende och yrkesidentiteten, gå vidare i sin egen karriär eller att anskaffa certifiering över sina kunskaper och färdigheter. Kompetensutveckling kan möjliggöra en mera betydande position eller en mera etablerad position på arbetsmarknaden. (Viitala, R. 2021.)

2.4.1 Referensram för kompetens

Referensramar för kompetens i Finland gällande högskoleutbildningen baserar sig på EQF (European Qualifications Framework) varifrån det har utarbetats den nationella FinNQF (National Qualification Framework) referensramen. Modellen har åtta olika nivåer i sin helhet. FinNQF referensramen är även enhetlig med den europeiska referensramen för högskoleexamina EHEA Qualification framework (European Higher Education Area qualification framework). (Utbildningsstyrelsen. u.å)

Med hjälp av en gemensam referensram är målet att förbättra och underlätta jämförandet av de olika ländernas utbildningsnivåerna samt studiernas examensnivåer. Samtidigt stöder den gemensamma referensramen till en livslång lärande, förbättrade möjligheter

till arbete inom Europeiska unionen, samt även möjligheten till ökande av arbetskraftens rörlighet. (Utbildningsstyrelsen. u.å)

Hela referensramen på de åtta olika nivåerna beskriver den kompetensnivå som de olika nivåerna förutsätter och omfattar hela den finska utbildningen gällande allmänbildande utbildning, yrkesutbildningen samt högskolorna. I Finland består högskoleutbildningen i yrkeshögskolorna samt universiteten för NQF nivåerna 6, 7 och 8. (Utbildningsstyrelsen. u.å)

Enligt Statsrådet förordning (120/2017) beskrivs de olika nivåerna enligt följande i lagen (93/2017) om referensram för examina och de övriga samlade kompetenser (Finlex. 120/2017). (Utbildnings- och Kulturministeriet. 2017.)

För nivå 6 där det definieras yrkeshögskoleexamina, lägre högskoleexamina samt yrkeshögskolornas specialiseringsutbildningar bör hen klara av inom sitt område. Övergripande och avancerade kunskaper där kritisk förståelse samt bedömning av teorier handhålls. Förståelse av centrala begrepp, metoder och principer gällande kunskapsområdet. Klarar av att arbeta i expertuppgifter inom branschen och i internationellt samarbete. Personen kan även ta ansvar för bedömning och utveckling av sin egen kompetens. Även samarbete med olika slags människor, arbetsgemenskaper, grupper och nätverk med beaktande av gemenskapsaspekter och etik. (Utbildnings- och Kulturministeriet. 2017.)

Nivå 7 består av de högre yrkeshögskoleexamina, högre högskoleexamina vid universitet samt högre specialiseringsutbildningar. Hen bör behärska omfattande specialiserade begrepp, metoder och data som motsvarar specialkunskaper inom området som består för grund till självständigt tänkande och forskning. Personen kan arbeta självständigt i krävande expertuppgifter. Leder och utvecklar komplicerade, förutsägbara och nya strategiska tillvägagångssätt. Bidrar till ökade kunskaper och förfarande inom området och kan ta ansvar för andras utveckling. (Utbildnings- och Kulturministeriet. 2017.)

Den högsta kvalifikationsnivån, nivå 8 innebär vetenskapliga och konstnärliga påbyggnadsexamina vid universiteten och försvarshögskolan (licentiatexamina och doktorsex-

amina). Hen behärskas omfattande helheter och sammanhang, mest avancerade specialistkunskaper, färdigheter och teorier. Skapar ny kunskap igenom god vetenskaplig praxis och utför forskningsarbete samt innovationsverksamhet. Personen arbetar även självständigt i de mest krävande expertuppgifterna i branschen och i internationellt samarbete. (Utbildnings- och Kulturministeriet. 2017.)

Som bilaga nr. 1 är utbildningsstyrelsens klassificering av den nationella referensramen för examina och samlade kompetenser tillsammans med den europeiska referensramen för kvalifikationer.

2.4.2 Kompetensutveckling

Kompetensutveckling kan åstadkommas på många olika sätt och sker på flera olika nivåer/plan av kunskap. Kompetensutvecklingen består av att utveckla individens kunskaper samt färdigheter som uppnåts genom både personlig utveckling och igenom utbildning. Ofta relateras i allmänheten kompetensutveckling endast till skolgång eller utbildning i det klassificerade skolningssystemet (formellt lärande) vilket är endast i själva verket en del av helheten. Speciellt i diskussions sammanhang pratas det om ett livslångt lärande eller kontinuerligt lärande som behövs i dagens samhälle. Kompetensutveckling är ett måste och en förutsättning för att hen skall ha de relevanta kunskaperna och kvalifikationerna.

Kvalifikation i sig är ett formellt resultat av en bedömnings- och valideringsprocess som ges när ett behörigt organ fastställer att en person har uppnått de resultat av lärande som motsvarar fastställda kriterier. (Svenska Valideringsdelegationen i SOU 2019:69)

Kompetensutveckling kan utföras i former av självstudier, inläring genom exempel, mentorering, coaching, tutor verksamhet, formell skolning och arbetsrotation. (Viitala. R. 2021. s. 129-130)

Kompetensutvecklings inläring kan delas upp i tre olika områden, här avser man formellt, icke-formellt och informellt lärande. (Svenska Valideringsdelegationen i SOU 2019:69)

Lärandet har definierats av det Svenska Valideringsdelegationen i SOU 2019:69. s.23-24 enligt följande,

Formellt lärande.

Ett lärande som äger rum inom det formella utbildningssystemet och som är tydligt utformat i termer av ämnen/områden, tid och resurser. Det formella lärande regleras av lagar, förordningar och andra föreskrifter och syftar till betyg, examensbevis, utbildningsbevis eller motsvarande. Kvalitetssäkring i form av tillsyn och annan granskning genomförs av myndigheter.

Icke-formellt lärande.

Ett avsiktligt och organiserat lärande som inte regleras av lagar, förordningar eller föreskrifter. Icke-formellt lärande genomförs i t.ex. studiecirklar, arbetsmarknadsutbildning och personalutbildning. Kvalitetssäkringen av lärandet varierar.

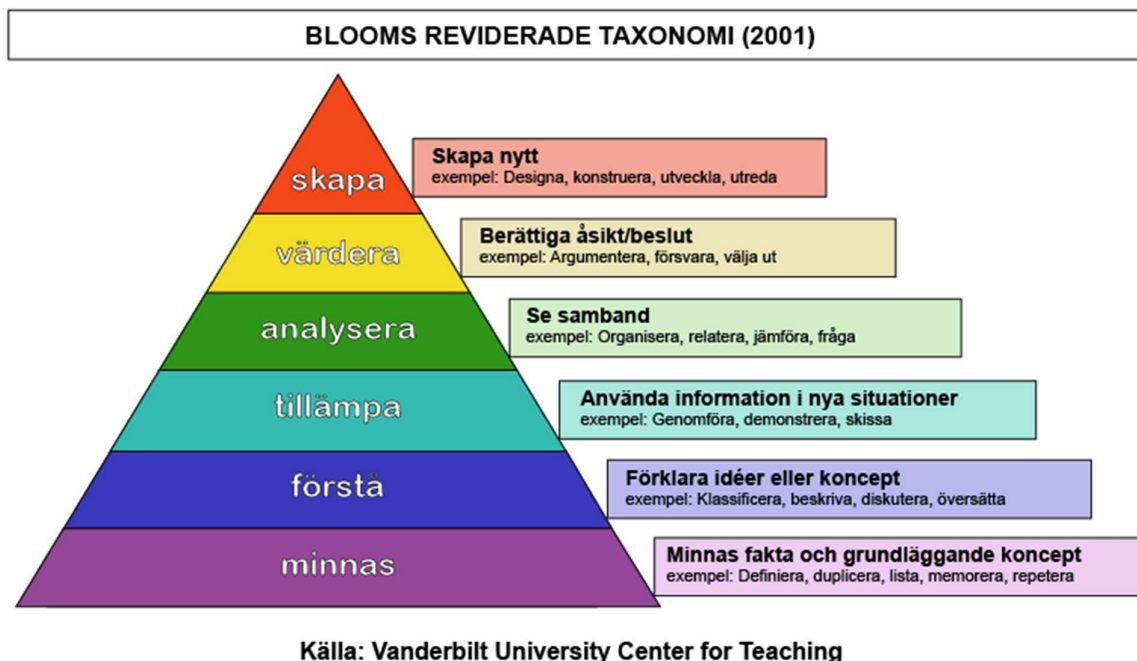
Informellt lärande.

Ett ofta oavsiktligt lärande som inte är organiserat eller strukturerat och som kan pågå på arbetsplatsen, i hemmet, i föreningsverksamhet, i fritidsaktiviteter etc.

Resultatet av lärandet/läranderesultat. (Learning Outcomes)

Kunskaper, färdigheter och kompetenser som en individ har uppnått inom ett visst område. Det en individ vet, förstår och kan när en lärandeprocess, t.ex. en utbildning, är avslutad. Också benämnt en persons kunnande.

Inläringens olika nivåer och områden har definierats av Benjamin S. Bloom år 1965 då Blooms taxonomi har publicerats. Den har reviderats och publicerats på nytt år 2001. I figur 5 har inläringens och kunnandets sex olika nivåer illustrerats enligt Blooms taxonomi.

Figur 4. Blooms taxonimi på svenska illustrerad. Illustrationen hämtad 23.8.2022 ur Wikipedia.org.

Inläringen och de kunskaper som individen har kan igenom gå en validering i ett formellt skolningssystem.

Validering är en strukturerad process som innehåller fördjupad kartläggning, bedömning och ett erkännande av kunnande som en person besitter oberoende av hur det förvärvats.

(Svenska Valideringsdelegationen i SOU 2019:69)

3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet för denna studie är att utreda vad nuvarande styrdokument och forskning säger gällande kompetensutvecklingsbehov för fysioterapeuter.

Frågeställning:

1. Hur rekommenderas kompetensutvecklingen utföras?
2. Vilka kompetensområden rekommenderas för kompetensutveckling?

4 METOD OCH MATERIAL

Som metod för detta mastersarbete används en begränsad kartläggande litteraturöversikt (scoping review). För litteratursökningen samt analys av den kartläggande litteraturöversikten används Arksey och O'Malleys (2005) ramverk bestående av 5 steg.

Kartläggande litteraturöversikt är främst en metod till för att kartlägga relevant litteratur över bredare ämnen. Scoping review studier eller litteraturöversikter har en stark fördel där efterfrågan av kunskap är omfattande och är under ständig utveckling. (Folkhälsomyndigheten. 2017. s.64)

Arksey och O'Malley (2005) definierar och beskriver scoping (review) studierna enligt följande översättning från engelska, ” *studien siktar på att snabbt kartlägga de nyckelbegrepp som ligger till grund för ett forskningsområde och huvudsakliga källor och typer av bevis som är tillgängliga, och kan utföras som fristående projekt i sin egen rätt, särskilt där ett område är komplext eller inte har granskats tidigare*”. (Arksey&O'Malley. 2005. s. 21)

Arksey & O'Malley (2005) har identifierat fyra allmänna eller generella orsaker varför en litteraturöversikt (scoping review) kan utföras:

1. Att undersöka forskningsverksamhetens omfattning och art.
2. För att fastställa värdet av att genomföra en fullständig systematisk granskning.
3. Att sammanfatta och sprida forskningsresultat.
4. Att identifiera forskningsbehov i befintlig litteratur.

Folkhälsomyndigheten (2017) har i *Handledning för litteraturöversikter* beskrivit de olika metodstegen och hur de kan genomföras i praktiken. I beskrivningen är det utarbetat ett arbetssätt som passar för litteraturöversikter.

4.1 Metodologiskt ramverk

För denna studie används Arksey. och O`Malleys (2005) ramverk där målet är att kunna identifiera litteratur som möjliggör resultat i att uppnå djupgående och breda resultat samt till att besvara det utsatta syftet. I samband med systematiska litteraturstudier fokuseras sökningarna på noggranna och snäva forskningsfrågor. I begränsade litteraturöversikter möjliggörs en mera bredare identifiering av relevant litteratur. Processen för begränsade litteraturöversikter är inte en linjär process utan en iterativ process som engagerar forskaren vid behov till ett reflexivt sätt att upprepa stegen för litteratursökning. På detta sätt säkerställa att litteraturen täcks på ett heltäckande sätt. (Folkhälsomyndigheten. 2017. s.72)

Ramverket består av fem olika steg för att utföra en begränsad litteraturöversikt,

Steg 1. Identifiering av forskningsfråga.

Steg 2. Identifiering av relevant material.

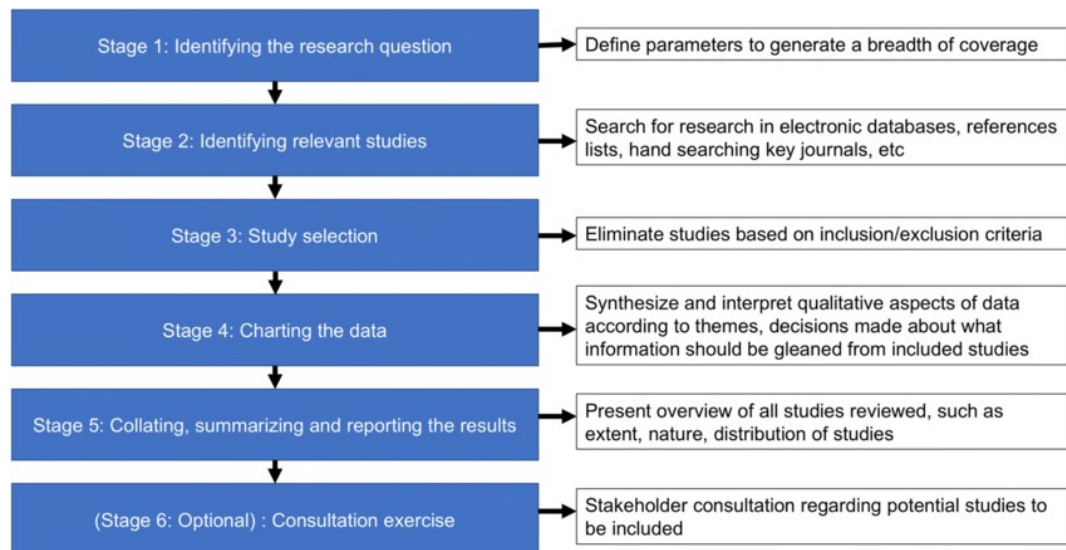
Steg 3. Inklusion/Exklusion.

Steg 4. Bearbetning och analys.

Steg 5. Sammanfatta.

(Arksey. H. & O`Malley. L. 2005.s.22-23)

Schematisk bild över Arksey.H & O`Malleys ramverk

Figur 5. Arksey. H. & O`Malley. L. s ramverk.

4.1.1 Identifiering av forskningsfråga

Identifiering av syftet och forskningsfrågorna för denna forskning har uppkommit igenom forskarens intresse att kartlägga kunskaps- samt kompetensutvecklingens behov gällande rehabiliteringsyrken. Men även hur dessa delar rekommenderas möjliggöras eller utföras. Även anknytningen till forskningsområden finns en tredje aspekt igenom möjligheter om validering av redan innehavande kompetenser hos individer i arbetslivet. Samhället har utformats till ett tankesätt om ett livslångt lärande och kompetensutveckling.

För forskningen har forskaren i inledningsfasen bekantat och följt med aktuell diskussion i medier, facklitteratur, forskning samt artikelmaterial gällande kompetensutveckling i samband med arbetslivet. Både bransch specifikt samt som helhet i arbetslivet.

Folkhälsomyndigheten (2017) s.69. beskriver att frågeställningens formulering vid kartläggande litteraturoversikter utgår från fördefinierade syften. Därför tillämpas det öppna och flexibla frågeställningar. Detta innebär även att sökfrågorna som är till för avgränsa och systematisera litteratursökningen kan hållas relativt flexibla.

Arksey & O'Malley rekommenderar även att i ett tidigt skede av forskningen behålla en bred strategi för att skapa en övertäckande syn på området. (Arksey. H. & O'Malley. L. 2005.s.24)

4.1.2 Identifiering av relevant material

Vid identifiering av relevant material för forskningen inverkar sökstrategin, använda databaser, sökfrågorna och dokumenteringen av dessa. För identifiering av relevanta sökord samt sökstrategier konsulterades även informatiker vid Yrkeshögskolan Arcadas bibliotek igenom personlig kommunikation den 2.9.2022.

För inledande sökningar gällande ämnesområdet kompetensutveckling har forskaren använt Google Scholar som sökmotor för att nå en helhetsbild på material som finns om forskningsområdet.

Folkhälsomyndigheten (2017.s.71) rekommenderar som riktlinjer i litteraturöversikter att vid en *omfattande* litteratursökning använda tre eller flera databaser samt relevanta organisationer. *Begränsade* översikter rekommenderas det att vid en avgränsad ansats att använda sig av en särskilt relevant databas eller för en mera bredare sökning en omfattande sökmotor. Det kan även behövas manuellt sökande av litteratur igenom aktuella artiklars referenslistor.

Inledande sökningar igenom engelska med övergripande ord som ”competence development” genererade stora mängder träffar som helhet, (19 500 st på Google Scholar). Här är inblicksvinklingen oftast ur en organisations synvinkel som det forskats i mycket.

Sökning samt materialsammansättning har genomförts genom elektroniska databaser, referenslistor och olika relevanta organisationer och statliga publikationer. I litteratursökningen har forskaren använt sig av följande sökord som enskilt eller i olika kombinationer för avgränsning av material.

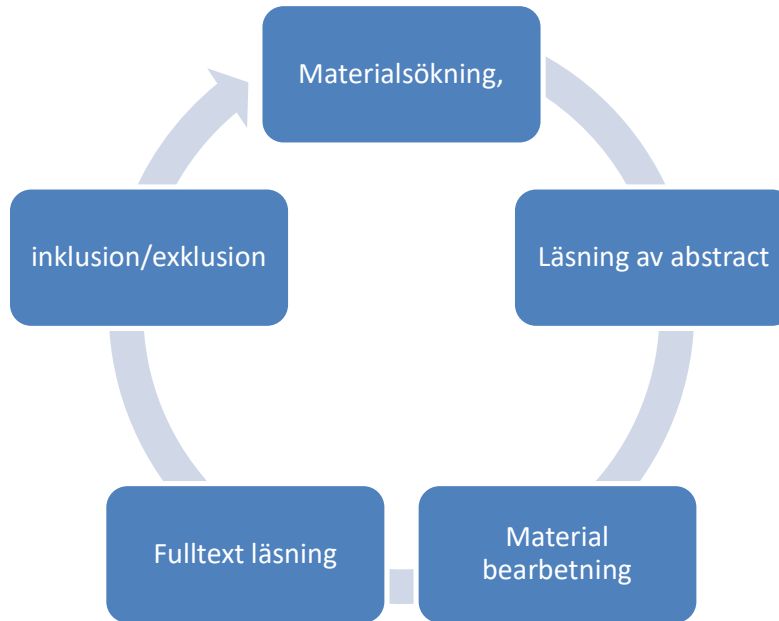
Svenska sökord: kompetensutveckling, kunskapsutveckling, fortsatt utbildning, rehabilitering, fysioterapi.

Finska sökord: osaamisen kehittäminen, täydennyskoulutus, kuntoutus, fysioterapia.

Engelska sökord: competence development, core competence, lifelong learning, professional competence, continuing education, skill development, rehabilitation, physiotherapy.

Databaser som har använts är Google Scholar, Theseus, Academic Search Complete (EBSCO), CINAHL with fulltext (EBSCO), Chocrane Library, PubMed, Medic.

Sökningarna har utförts i tre omgångar (mars 2022, juni 2022 och september 2022). Mellan sökningarna har sökord samt material avgränsats igenom relevans till syftet. Forskaren har arbetat i en cirkulär bearbetningsprocess som illustreras i figur 6.

Figur 6. Bearbetningsprocess.

Vid litteraturstudier skall dokumenteringen vara tillräcklig så att läsaren kan bilda sig en uppfattning av studiens genomförande samt av resultatets trovärdighet. Studien skall även kunna reproduceras samt innehålla tillräcklig beskrivning av de olika metodstegen samt litteratursökningen. (Folkhälsomyndigheten. 2017. s.72)

4.1.3 Inklusion / Exklusion

I det tredje metodsteget av en kartläggande litteraturstudie utförs sökningarnas relevansbedömning som innebär antingen inklusion eller exklusion av materialet som man har hittat på basen av de urvalskriterierna. Dessa har preliminärt identifierats och kan besvara frågeställningarna i forskningen syfte.

I det första skedet sker en gallring av materialet utifrån titel av artikel eller på basen av abstractet. Vid ett andra skede bör dubletter och kopior av samma studie exkluderas samt felträffar rensas bort. I relevansbedömningen innebär det att endast inkludera det

material och studier som besvarar frågeställningarna. (Folkhälsomyndigheten. 2017.s.73)

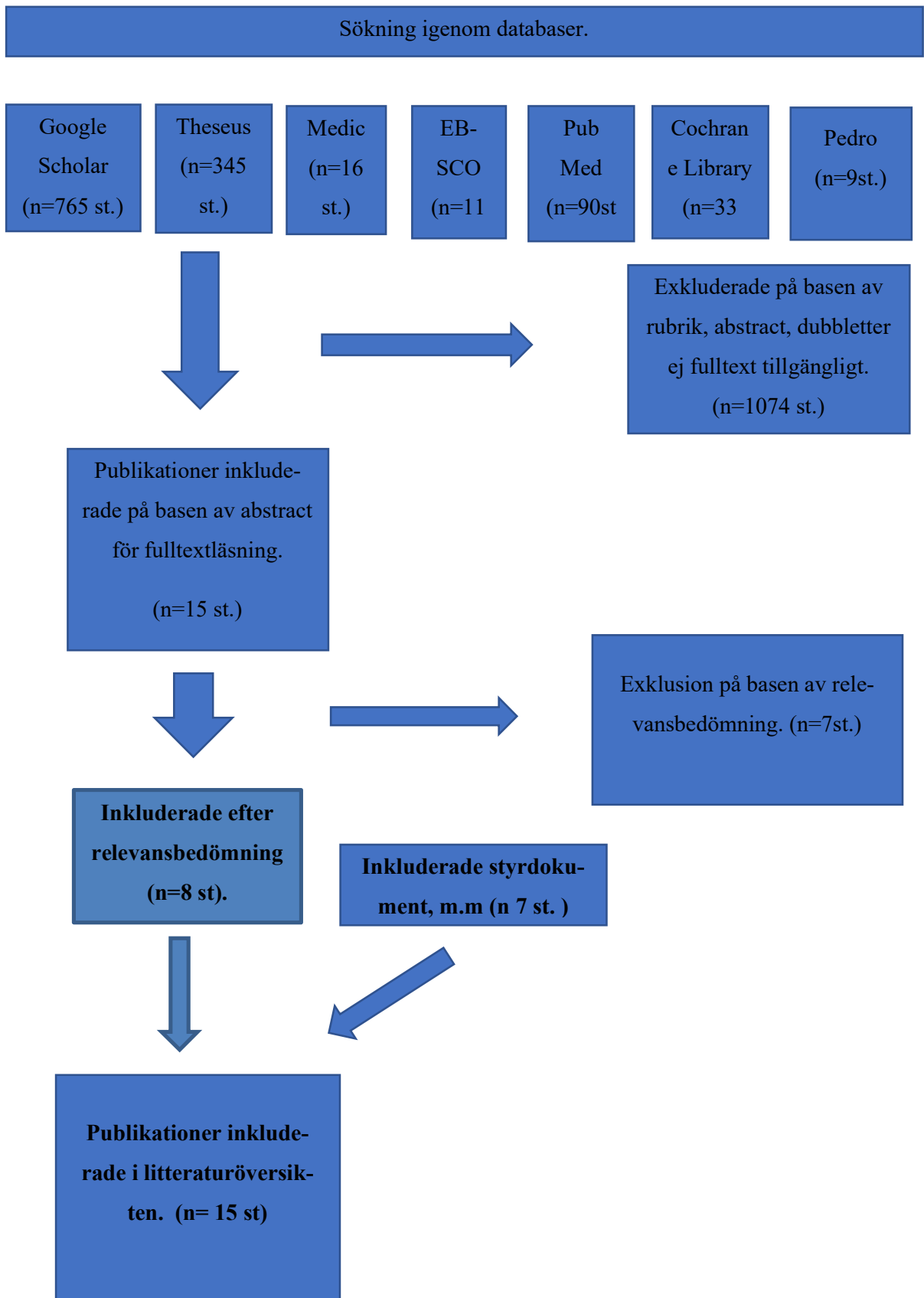
Vid sökningarna har de tidigare nämnda sökorden samt kombinationer av dem använts som samtidigt även möter urvalskriterierna

1. publikationer på språken svenska, finska och engelska
2. publicerade mellan åren 2018 och 2022.
3. tillgängliga med fulltext för forskaren.
4. omfattar det finländska samhället.

Sökningens begränsning gällande tidsperspektivet mellan åren 2018–2022 placerades för att nå det senaste materialet gällande forskningens syfte. Även en tidigare kartläggning gällande ämnet fans även med undersökningar och material från ett längre tidsperspektiv gällande innan året 2018.

Materialet av fulltexterna samlades skilt för igenomläsning och bearbetning efter de olika sök omgången. Materialet och styrdokument som hittats is samband med referenslistor eller från offentliga källor (ministerier m.m.) samlades även in som kopior.

Sökningarna och antalet resultat i de olika databaserna presenteras i flödesschemat för den kartläggande litteratursökningen i figur 7.

4.1.4 Bearbetning och analys

För det fjärde steget i ramverket bör forskaren extrahera och strukturera kunskapen från de utvalda publikationerna. En tydlig struktur som berättar skillnaderna och likheterna i datan i de olika studierna behövs för att göra den användbar. (Arksey & O'Malley, 2005.) (Folkhälsomyndigheten, 2017.)

Materialet igenomgår en kvalitativ innehållsanalys av de olika forskningarna och styrdokument. (Patel & Davidson. 2011. s.14)

Målet är att försöka öka en induktiv förståelse av kompetensutvecklingsbehovet inom fysioterapin. (Patel & Davidson. 2011. s.23-24)

Då den kartläggande litteraturöversikten har en beskrivande omfattning är det naturligt att en specifik kvalitetsgranskning görs enbart om en delfrågeställning är att beskriva kvaliteten på litteraturen. (Folkhälsomyndigheten. 2017.s.77)

Från sökningarna anskaffat material som har bearbetats i samband med innehållsanalysen och sammansatts i tabell 1 för att kort presentera innehållet samt resultat.

Tabell 1. Sammanfattning av granskad litteratur.

Författare och tittel. År.	Relevans: Abstr act och (Full- text +-) 1 = icke rele- vant 2 = re- levant	Publika- tion	Syfte	Forsk- ningsmetod	Resultat i korthet.
Hast, L. (2022). Kuntoutusalan osaamisen kehittäminen työelämän muuttuviin tarpeisiin: Pro-Kuntoutusopintoja suoritta-	2	Forskning	Att på basen av forskningsresultaten producera utvecklingsförslag till kompetensutvecklande utbildning.	Både kvalitativt samt kvantitativa aspekter.	På basen av resultaten i undersökningen framkom det 5 olika delområden för kompetensutveckling inom rehabiliterings yrkesområden. 1. rehabiliteringens evidensbaserade kunskapens förståelse samt implementering i arbetslivet, 2. stärkande av substans- och expertiskunskaper, 3. förstå och kunna

neiden opiskelijoiden näkemyksiä osaamisen kehittymisestä opintojen aikana.					utveckla kundorienterade serviceprocesser, 4. rehabiliteringens bredare förståelse över nuläget och framtidens översikt, 5. nätverks samt multiprofessionella arbetets vikt samt utvecklande.
Helminen J. (2021). Työelämälähtöisiä koulutuspalveluja jatkuvaan osaamisen kehittämiseen.	2	Bloggartikel	Baserar sig på SOTETIE -projektets forskningsmaterial gällande fortsatta studiernas delområden ur arbetslivets behov vid yrkeshögskolorna.		Ur materialet utformades 10 olika delområden för vidare utbildning samt kompetensutveckling inom social- och hälsovården. Tyngdpunkterna varierar gällande sociala området och hälsovårdsområdet.
Helminen, J. (2021). Jatkuvan oppimisen koulutukset ja osaamisen kehittämistarpeet sosiaalialalla.	1	Bloggartikel	På basen av forskningsmaterialet i SOTETIE projektet. I rapporten besvaras 2 frågeställningar, på vilka sätt kan fortsatt inlärnin g besvaras på och vilka delområden bör besvaras med fortsatt kompetensutveckling inom sociala området.		Resultaten förevisar för att kunna förbättra kunskaper samt möjligheterna till kompetensutveckling på flera olika nivåer samt behov av strukturerad utvecklingskunskap. Även behoven av kompetens och expertisutvecklingen bör bygga på ett kontinuum och helheter av utbildningar som kan påvisa personen kvalifikationer.
Helminen, J., Markkanen, U., & Säilä, T. (2020). Terveystilan osaamisen kehittäminen lisä-, täydennys- ja erikoistumiskoulutuksen keinoin.	2	Bloggartikel	Texten redovisar för dom delområden som SOTETIE-forskningsmaterialet har gällande behov av olika fortsatta utbildnings- samt kompetensutvecklingsbehov.		Ur forskningsmaterialet kunde man redovisa vilka kompetensutvecklingsområden enligt svararna kunde var korta tilläggsutbildningar (1/2-2 dagar), korta fortbildnings skolning (1-5sp) eller längre fortbildningsskolning (15-30sp) samt specialiserings utbildningar. Hälsovårdsprofessionella skulle uppskatta gällande 25 olika kompetensområden lämplighet för de olika kompetensutvecklings alternativ. Resultaten förespråkade att korta och längre fortbildnings helheter passade bäst för yrkes-specifika substanskompetenser medan ledarskaps kompetenser. Hälsovårdsprofessionellas gemensamma kompetensområden ansågs passande till korta tilläggsutbildningar.
Helminen, J., Markkanen, U., & Säilä, T. (2020). Erikoistumiskoulutukset sosiaali- ja terveystilan osaamisen kehittä-	2	Bloggartikel	Syftet var att reda ut vilka områden och nya specialiseringsutbildning anses behövliga framöver.		Ur SOTETIE projektets material framkommer det behovet av nya specialiseringsutbildningar på 7 olika områden. 1.Kris och trauma arbete,2. Familjevårdsarbete, 3.Gerontologi, 4. Handikapps arbete, 5. Social rehabilitering,6. Brandskyddsarbete, 7. Fram-

tämisen keinona.					tidens SOTE- administration.
Kokkonen, L., & Holvikivi, J. (2018). Opiskelijoiden ja alumnien toiveet kunnoutuksen opintojen tulevaisuudesta.	2	Forskning	Syftet av att utreda studerandens samt alumners önskemål av kunskapsutveckling under studierna. Samt även hurdana flexibla studiemöjligheter det behövs mellan yrkeshögskolorna.	Kvantitativ ansats.	Studeranden ansåg att tvärvetenskapliga studier behövs bredare inom studierna samt praktiska ämnen och praktiker behövs. Även nätstudiernas innehåll behöver utvecklas och möjliggöras så att man kan välja från ett brett urval även från andra yrkeshögskolor.
Kotilainen A, Mikkonen K, Sjögren T, Korpi H, Koskinen C, Koskinen M, Koivula M, Koskimäki M, Lähteenmäki M-L, Saaranen T, Sormunen M, Salminen L, Mäki-Hakola H, Wallin O, Kuivila H, Tuomikoski A-M, Holopainen A, Kääriäinen M (2020) Sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien itsearvioitu osaaminen. Oulun yliopisto, Oulu.	2	Forskning	Målet för studien är att beskriva social- och hälsovårds- och rehabiliteringslärares självvärdering av kompetenser. Även att ta fram ny information gällande behov av fortbildning, utveckling samt förnyelse av professionell lärarutbildning.	Tvärnsnittstudie. Kvantitativ ansats.	Forskningens resultat förespråkar att läraren för rehabiliteringsyrkena skulle behöva samt gynnas av digitalpedagogiska kunskapsstudier, samt målinriktad fortsatt utbildning. Även stöd för att koppla evidensbaserad kunskap för att stärka kompetensen för det kliniska arbetandet.
Lähteenmäki, M. L., Kaukinen, M. A., & Tuominen, H. (2021). Kuntoutus ja kuntoutusosaaminen meillä ja muualla.	1	Bloggartikel	Att granska rehabiliteringens definition, genomförande och behov, samt rehabiliteringsexpertis utveckling i Finland och internationellt.		Ett starkt behov finns av att fortsätta utveckla samt öka gemensamt förstående om rehabiliteringskunskap bland alla social- och hälsovårdsyrken.
Lähteenmäki, M. L., Holvikivi, J., Jęglinsky-Kankainen, I., Paasu-Hynynen, S., & Vuoskoski, P. (2022). Kuntoutuksen koulutuksen tilanteesta: KunFon 1. vuosi.	1.	Bloggartikel	Artikeln behandlar om KunFon:s (Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi) utvecklingsforumets resultat efter det första verksamhetsåret. Dessa behandlade rehabiliteringskompetens- och arbetslivsbehov samt		I utredningarna framkommer det ett starkt behov av att bygga tydligare och smidigare utbildningsvägar ända från andra stadiet till universiteten. Speciellt förflyttningen mellan yrkeshögskolorna och universiteten kräver olika mängder av påfyllnadsutbildning då det gäller fortsatta studier i högre högskoleexamen.

			rehabiliteringsutbildningens och forskningens nuläge. Webbseminariet hölls 14.12.2021.		
Mukka, M., Huovinen, J., Kaukinen, M. A., Lähteenmäki, M. L., & Äijö, M. (2022). Kuntoutuksen moniammatillisen oppimisen malli.	1	Bloggartikel	Bloggartikel beskriver hur utvecklingsarbetet samt pilot studier/kurser i multiprofessionella studiegrupper utförts vid några yrkeshögskolor.		Erfarenheterna av studierna gällande multiprofessionellt arbete i yrkeshögskolorna visar att kurserna har möjliggjort gemensam dialog samt samarbete gällande utvecklingsarbete. Samtidigt har även nya samarbetsnätverk uppstått mellan de olika yrkeshögskolorna. Det konstateras även att variationen gällande multiprofessionellt arbete varierar stort i de olika yrkeshögskolorna.
Nokelainen, A., Kuivanen, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M. L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., ... & Koivula, M. (2019). Täydennyskoulutustarpeet ja täydennyskoulutuksen merkitys uransa alussa olevien sosiaali-, terveystyö- ja kuntoutusalan ammattikorkeakouluopettajien osaamiselle.	1	Artikel	Syftet för forskningen är att bilda översyn och behovet av fortsatt utbildning för nya social-, hälsovårds- samt terapiyrkesområdets lärare inom yrkeshögskolorna.	Kvalitativ forskning.	Resultaten visade att behovet för den nya läraren bedömdes till att det fanns behov av utveckling inom arbets- och samarbetsförmågor, personlig professionell utveckling, utveckling av pedagogisk kompetens och av de digitala kompetenserna.
Sillantaka, J., Rajavaara, M., Töytäri, A., Salminen, A. L., & Vuoskoski, P. (2022). Kuntoutuksen koulutuksen tutkimus Suomessa kirjallisuuskatsauksen valossa. <i>Kuntoutus</i>.	2	Artikel	Målet var att sammanställa den tillgängliga datan gällande rehabiliteringsutbildningen i Finland samt eventuella brister gällande forsknings- och utvecklingsbehov.	Scoping review	Forskningens resultat rekommenderar att utveckla speciellt rehabiliteringsprofessionernas teknologi och digitala kunskaper, arbetssamarbetskunskaper samt multiprofessionellt samarbete och förståelse. För ökat förståelse mellan professionerna borde det finnas en gemensam kunskapsbas samt teoretiska begreppsbas.
Thomson, I., Solsvik, A. (2020) Nordic Network for Adult Learning. Osaamisen kehittäminen työ-	2.	Rapport	Målet var att öppna orsaker som antingen hindrar eller stärker kompetensutveckling i arbetslivet.		Nätverkets samarbetsresultat sammanfattas i 7 rekommendationer, 1.gemensam kunskapspolitik med arbetsmarknaden, 2. arbetsmarknadens kompetensbehov som utbildningsgrund, 3. Karriärvägledning, 4. Digitala och flexibla inlärningsmöjligheter,

elämässä.					5. Motivering av kompetensutveckling, 6. Kunskapsevaluering samt validering inom arbetslivet, 7. Kontinuerligt utvecklande av grundfärdigheter.
Äijö, M., Huovinen, J., Kaukinen, M. A., Lähteenmäki, M. L., & Mukka, M. (2021). Kuntoutuksen monialaista osaamista kehittämässä.	1	Bloggartikel	Syftet i artikel är att sammanfatta kort OsKu- nätverkets delarbete i samband med online workshop: arbete. Arbetet utfördes gällande tre olika teman, 1. Vad betyder multiprofessionellt arbete för dig och ditt representerade utbildningsprogram? 2. Hur syns rehabiliteringskunnandet i utbildningen? 3. Hur borde rehabiliteringskunnandet synas i sote-yrkenas olika utbildningar?		Deltagarna poängterade att multiprofessionellt arbete och samarbete behövs och är essentiellt gällande rehabilitering. Även kännedom hos alla yrkesgrupper gällande servicesystem. Även vikten av kundorientering och kundfocus lyftes fram. I framtiden bör varje professionell yrkesperson ha en gemensam förståelse över rehabiliteringsprocessen och vikten av kundorientering i den.

4.1.5 Sammanfattning

För det sista metodsteget gällande en kartläggande litteraturöversikten gäller sammanfattningen av de tidigare metodstegen tillsammans med sammanställning av materialet och forskningarnas resultat. Då frågeställningen är beskrivande gäller det att sammanfatta och redovisa resultaten samt innehållet ur de extraherade studierna. (Folkhälsomyndigheten. 2017.s.79)

Resultaten består av de inkluderade undersökningarna och materialet som hittats under sökningarna samt det material som påkommit igenom referenslistor och offentliga dokument gällande fortbildning samt kompetensutveckling.

4.2 Etik.

I samband med forskning av olika slag i Finland måste man följa de riktlinjer och regler för god vetenskaplig praxis. Dessa riktlinjer och regler är utgivna år 2012 av Forskningsetiska delegationen (TENK), som är utsatt i samråd av Undervisnings- och kulturministeriet och den finländska vetenskapssamfundet. God vetenskaplig praxis dvs. GVP-anvisningarna skall främja och erbjuda en modell av god vetenskaplig praxis för alla dem som bedriver forskning av något slag. (Forskningsetiska delegationen, 2012. s. 16)

Igenom GVP-anvisningarna är det utsatt de centrala utgångspunkterna som styr god vetenskaplig praxis och forskarens arbete. Förfaringssätten bör vara av forskaren omsorgsfulla och noggranna gällande forskningens utförande. Detta gäller att dataansaffning-, undersöknings- och bedömningsmetoderna följer kriterierna för GVP. Forskaren bör i litteraturstudier presentera sin forskningsresultaten med noggrannhet. Här med att hänvisa öppet, korrekt och ansvarsfullt till andra forskares arbete och resultat. (Forskningsetiska delegationen, 2012. s.18)

Då forskningen består av att kartlägga kompetensutvecklingsmöjligheter och områden för fysioterapeuter igenom forskningslitteratur samt styrdokument finns det inte krav av en specifik etikprövning.

Dock gäller det ändå forskaren att överväga igenom arbetet att bidra till ett objektiva och trovärdig bild av det fenomenet eller område som studeras. (Vetenskapsrådet. 2017. s.12.)

En grund förutsättning för forskningen är att varje forskare bör kunna redovisa för eventuella bindningar som hen presenterar som resultat i vetenskaplig forskning eller sammanhang. Alla resultat bör även öppet samt transparent kunna visas och därmed möjliggöra även andra forskare att använda och kontrollera forskningsresultaten. (Vetenskapsrådet. 2017. s.25)

Denna forskning har inte några externa förbindningar eller intressen för forskaren. Forskningen presenteras även i sådan detaljnivå att resultaten borde gå att reproduceras.

5 RESULTAT

För att besvara forskningens frågeställningar sammansätter skribenten resultaten från materialet som visar hur kompetensutvecklingsbehoven rekommenderas utföras för fysioterapeuter. Som det andra delområdet sammansätts de olika kompetensområden för kompetensutveckling igenom fortsatt utbildning.

Med hjälp av flexibla utbildningsstrukturer bör fortbildning och kompetensutveckling möjliggöras så att ett livslångt lärande kan förekomma, detta räknas även som ett av framtiden kompetensbehov. (Lintula & Paalasmaa 2020. Holvikivi et al. 2020.) Fortbildningen bör även ha möjligheter samt strukturer att snabbt kunna reagera till samhällsliga förändringar så att utbildningen kan fylla dom kompetensbehoven som behövs. (Sillantaka et al. 2022. Sillantaka & Vuoskoski 2022.)

Fortbildning och livslångt lärande bör utformas i samarbete med staten, högskolor och arbetsgivare för att kunna motsvara dom kompetensbehoven som finns. Även ökad arbetslivsorientering bör beaktas i samband av utveckling av olika fortsatta studier samt studiemöjligheter gällande kompetensutvecklingen och fortbildningen. (Sillantaka et al. 2022. Sillantaka & Vuoskoski 2022. Thomson & Solsvik 2020.)

Sillantaka & Vuoskoski (2022) sammanställer att även möjligheter att välja innehållet på studierna bör vara flexibla så att kurser och utbildningshelheter skall kunna väljas från olika utbildningsinstitutioner. Detta för att kunna svara på arbetslivets snabbt växande kompetensbehov. Säilä et al. (2021.) fyller på att behovet gällande flexibla studier bör möjliggöra valbarhet både i form av hur fortbildningen kan utföras och så att den studeranden kan anpassa studietakten och ställa enligt livssituationen. De olika utbildningsinstitutionerna förväntas utveckla och investera gällande online plattformar och material innehållet.

Även inskaffade kunskaper samt kompetenser i arbetslivet behöver kunna räknas till godo igenom kompetenskartläggningar och validering. Detta för att kunna effektivt inrikta rättsorts fortsatt kompetensutveckling. (Thomson & Solsvik 2020.)

Utbildningskostnader samt stöd behövs för (arbetstid m.m.) så att fortsatt kompetensutveckling kan åstadkommas under arbetskarriärens olika skeden. (Kokkonenemi, L. & Holvikivi, J. 2018.)

Ur SOTETIE-projektets forskningsmaterial uppkommer det tre viktiga orsaker eller delar som inverkar gällande sökandet av kompetensutveckling i samband med fortsatt utbildning. Utbildningens omfattning, varaktighet och när utbildningen arrangeras. Där till inverkar även utbildningens kostnader, var och hur utbildningen anordnas ifall personen söker sig till just den utbildningen av kompetensutveckling. (Säilä et al. 2021.)

När det gäller utbildningarnas olika längder framkommer det av social- och hälsovård-professionella att för gemensamma rehabiliteringskompetenser är korta tilläggsutbildningar (0.5 – 2dagar) och korta fortsättningsutbildningar (1-5sp) mest passande. (Helminen, J. 2021. Helminen, Markkanen & Säilä 2020.)

De områden som ansågs bland hälsovårdsprofessionella som behövliga och passande till korta tilläggsutbildningar och korta fortsättningsutbildningar var ämnesområden kring patientdokumentering/rapportering, arbetslivs och underordnande färdigheter, teamarbete, arbetshälsa, kundfokus, nätverksarbete, handledning av studeranden, kvalitetsarbete och utveckling, kund- och serviceplan och multiprofessionellt arbete. (Helminen, J. 2021. Helminen, Markkanen & Säilä 2020.)

Kompetensutveckling gällande substansinnehåll ansågs mest passande till korta utbildningar (1-5sp) och vid specialiserings utbildningar (15-30sp) gällande social- och hälsovårdsområden. (Helminen, J. 2021. Helminen, Markkanen & Säilä 2020.)

SOTETIE- projektets material markera även att speciellt längre specialiseringsutbildningar (30sp eller mera) behövs gällande delområden som ledning och chefsarbete, akut- och intensivvård, psykiatrisk vård eller rehabilitering samt neuropsykiatriska vård. Även delområden som anses tillföra betydelse för hälsovårdens utveckling räknas det

områden som gerontologi, funktionsnedsattas- och handikapps arbete, kris- och trauma arbete, familjeomvårdsarbete, social rehabilitering samt framtidens social- och hälsovårdsverksamhet. (Helminen, J. 2021. Helminen, Markkanen & Säilä 2020.)

Kompetensområden för fortsatt utbildning som forskningen förespråkar för rehabiliteringsprofessionerna placerar sig brett över olika delområden inom arbetslivet. Även ett starkt substansinnehåll bör kunna uppehållas med djupt gående yrkeskunskap samtidigt som man skall kunna samarbeta brett inom yrkesgruppen. (Holvikivi et al. 2020.)

Bland dom generiska kunskaper som exempel, kommunikations och handledningskunskap, samarbetskunskaper, språkkunskaper behövs fortsatt kompetensutvecklande förhållande för att besvara arbetsplatsernas behov. (Laanterä & Saunders 2020. Lintula & Paalasmaa 2020. Utbildningsstyrelsen. 2019:14. Kangasniemi et al. 2018.)

Digitala kunskaper framstår som ett av de centralt gällande samt essentiella kompetenserna för framtiden när det gäller rehabiliterings yrkesgrupperna så som fysioterapeuterna. (Laanterä & Saunders 2020. Sillantaka et al. 2022. Holvikivi et al. 2020.)

Fysioterapeuterna har behov att kunna hantera och handleda både professionella och klienter gällande dom digitala plattformar, distans-, virtuell- och mobila serviceformer. (Pekkonen et al. 2022. Holvikivi et. al. 2020. Lintula & Paalasmaa 2020. Social- och hälsovårdsministeriet 2020.)

Specifikt för fysioterapeuter betonas även kompetenser med kreativ användning av digital teknik och förmågan att utveckla det digitalt innehållet. (Utbildningsstyrelsen. 2019:14)

Forskningarnas resultat förespråkar även att både lärarnas och dom professionella för rehabiliteringsyrkena skulle behöva samt gynnas av digitalpedagogiska kunskapsstudier, samt målinriktad fortsatt utbildning. Även stöd och kompetensutveckling för att koppla den evidensbaserade kunskapen för att stärka kompetensen för det kliniska arbetandet är ett behövligt element. (Kotilainen et al. 2020. Holvikivi et al. 2020.)

Multiprofessionellt samarbete, koordination och gemensamt förståande över kunskapsbas med dom andra rehabiliterings yrkesgrupperna är även en av de bärande delarna in

för fortsättningen. Kunskap av att arbeta i nätverk och att ha kompetenser av att medföra den egna yrkeskunskapen för klienters bästa tillsammans med de andra professionerna. (Sillantaka et al. 2022. Helminen, J. 2021. Helminen, Markkanen & Säilä 2020.) Holvikivi et al. 2020.)

Fysioterapeuter kommer att ha behov av ett bredare kunnande och förståelse över klientprocesser inom hela rehabiliteringssektorn och även gällande klientprocessernas utveckling. (Laanterä & Saunders 2020. Hast 2022.)

Kangasniemi et al. (2018) tillägger även att det är viktigt med att de delarna som redan har funnits i grund- eller fortsatt utbildningen inte förlorar vikt eller betydelse så som exempelvis etik. I forskningsmaterialet stiger fram nya delområden och behoven av kompetenser inom robotik, evidensbaserad verksamhet samt hållbar utveckling. (Kangasniemi et al. 2018.)

6 DISKUSSION

Studiens syfte var att reda ut och sammansätta igenom en kartläggande litteraturstudie (scoping review) den senaste forsknings- samt styrdokumentens material gällande kompetensutvecklingsbehov av fysioterapeuter. Resultaten sammansätter att de främsta områden av kompetensutvecklingen behövs inom kommunikationskunskaper, samarbetskunskaper, teknologi- och digitala kunskaper, handledningskunskaper och multiprofessionellt samarbete.

Social- och hälsovården i Finland är inne i ett skede där det sker stora och grundläggande omstruktureringar samtidigt som både kunskap och forskningen av vården och rehabiliteringen utvecklas. Det kräver även att fysioterapin och fysioterapeuterna som aktiva aktörer kan svara på behoven med relevant kompetens. För att fysioterapeuter skall kunna göra detta formades två olika frågeställningar till den kartläggande litteraturstudien. Det första frågeställningen utreder och söker svar på hur det för tillfället rekommenderas att stärka de olika kompetensbehoven. Igenom den andra frågeställningen utreder forskningen vilka kompetensområden rekommenderas för kompetensutveckling

så att fysioterapeuter kan besvara dom behov som uppkommer i social- och hälsovården.

Diskussionen delas in i två olika under rubriker. I den första delen diskuteras forskningens resultat speglade till bakgrund. I den andra underrubriken, metoddiskussionen behandlar och diskuteras forskningens metod, material, styrkor och svagheter.

6.1 Resultatdiskussion

Ett modernt samhälle består av kontinuerlig utveckling vilket även uppkommer i materialet för forskningen. Den kontinuerliga utvecklingen har både positiva och negativa inverkningar på allt vi gör och skall göra. Den kontinuerliga utvecklingen gäller även de kunskaper och kompetenser vi som människor besitter men även dem vi behöver för att kunna fortsätta vara en aktiv del av själva utvecklingen. Forskning i alla dom olika formerna generera konstant ny kunskap tillsammans med allt det vi även lärt oss igenom livet. Statsrådet (2021) bearbetar området gällande identifiering av den kunskap som man besitter och hur detta kan synliggöras. Kompetensutveckling som helhet har en bärande roll i att åstadkomma god sysselsättning, meningsfulla arbetskarriärer, konkurrenskraft och produktivitet för var och en av oss i arbetslivet. Alla dessa delar framkommer som element ur bakgrundsmaterial men även som visioner och mål för den finska regeringsprogram.

Teknologins framfart tillsammans med dom stora tjänsteomstruktureringarna ökar behovet och förfrågan av kompetensutveckling inom social- och hälsovården. Rehabilitering och fysioterapi ses som ett utförande yrkesområde där fysioterapeuterna igenom terapier och handledning möjliggör klienternas bästa funktionsförmåga. Fysioterapi som yrkesområde har en hög förväntning att substanskompetens är stark för att kunna utföra detta arbete. Grundutbildningen har redan en omfattande struktur som akademisk utbildning vilket gör det krävande att i fortsättningen även göra den ännu bredare samtidigt som även forskningen utvecklas både som egen disciplin och i samverkan med andra områden.

Det finska fysioterapiförbundet har fastställt redan år 2016 i Fysioterapian ydinosaaminen (2016) att det kommer att kräva både större insatser och bredare kunskap för fysioterapeuter att kunna besvara det behov av kompetenser som samhället behöver. Så som

resultaten i forskningsmaterialet visar tangeras redan dom samma kompetensområden och behoven av digitala kunskaper, distansrehabilitering samt rehabilitering i nya former samt ställen av fysioterapiförbundet. Här uppenbarar sig kompetensbehov gällande handledning och kommunikation i olika former, digitala verktyg och serviceformer men även samarbete både med multiprofessionella arbetsteam som inte behöver bestå endast av hälsovårds professioner utan även tekniska eller andra administrativa yrkesområden.

Då de starka behoven för nya och bredare kompetensområden ökar är det ändå viktigt så som Kangasniemi et al. (2018) poängterar, att komma ihåg vilka delar samt kompetenser är professionen kärnkompetenser som bör behärskas ur grundutbildningen och att dessa inte förlorar vikt i utbildningen i framtiden. Grundutbildningen kan på så sätt inte endast fyllas på i oändlig mängd innehåll utan dessa nya kompetensområden och behoven bör kunna mättas på ett annat sätt. Här kommer de fortsatta studierna och fortbildningsområden in i bild tillsammans med strukturer och en ”mindset” för livslångt lärande. (Lintula & Paalasmaa 2020. Holvikivi et al. 2020.)

Även gällande de olika kompetensbehoven behöver fysioterapeuterna kunna kombinera dem med arbetserfarenheterna och den verklighet som finns i den dagliga verksamheten på arbetsfältet.

Det krävs ett viktigt samspel mellan utbildnings aktörer, arbetsgivare, samhället m.m. för att man tillsammans kan som professionella fylla dom behoven av kompetenser som finns och uppkommer. Igenom flexibla fortbildnings alternativ möjliggörs detta. (Sillantaka et al. 2022. Sillantaka & Vuoskoski 2022. Lintula & Paalasmaa 2020. Holvikivi et al. 2020.)

Fortbildningsstrukturerna bör vara flexibla så att personen skall även kunna få dom kompetenserna hen besitter igenom arbete och erfarenhet validerade men också kunna välja och kombinera innehållet så att det fyller dom kompetensbehoven som hen har. Att kunna koncentrera sig på de områden där kompetensbehovet finns är en viktig del då man tar även samhällets och arbetslivets krav i beaktande. För arbetsgivare samt professionella som söker fortbildningsmöjligheter och alternativ spelar även en stor roll var och hur kompetensutvecklingen kan ske och även kostnaderna för det. (Sillantaka et al. 2022. Sillantaka & Vuoskoski 2022. Säilä et al. 2021. Thomson & Solsvik 2020. Kokkonen, L. & Holvikivi, J. 2018.)

Forskningsmaterialet hämtar starkt fram behoven av att fysioterapeuters kompetensområden kommer att breddas ut till mera generiska kompetensområden då fysioterapins serviceformer även får ett bredare urval. Kommunikation och handlednings kunnande eller kompetenser är sedan tidigare delar av kärnkompetenser. Men framöver kommer dessa behöva kunna användas även igenom nya kanaler och på nya sätt då den digitaliska och teknologiska utvecklingen går framåt. Ur terapeutisk synvinkel kommer handledning i en större grad att både behöva och ske via distans-, virtuella- eller mobila serviceformer framöver för att kunna besvara förfrågningen av fysioterapin i samhället. Det har att göra med befolkningsstrukturen och omorganisering av hälsovårdsorganisationerna i Finland. Kommunikationen och handledningskunskaper sammanknyter även med behoven av ett starkare samarbete gällande multiprofessionellt arbete inom social- och hälsovården.

Här kommer det att kräva fysioterapeuter ett bredare förstående gällande rehabiliterings- och klientprocesser med tillsammans med dom andra yrkesgrupperna. (Laanterä & Saunders 2020. Hast 2022.)

Det behövs kompetensutveckling för alla rehabiliterings yrkesområden gällande ett gemensamt ”språk” så att det inte överproduceras eller görs samma saker som någon annan yrkesgrupp redan sköter om.

Kompetenser av att samarbeta i nätverk behövs för att medföra fysioterapeuternas kärnkompetenser och yrkeskunskap för klinternas bästa i multiprofessionella team. (Sillantaka et al. 2022. Helminen, J. 2021. Helminen, Markkanen & Säilä 2020.) Holvikivi et al. 2020.)

Som en sammansättande rekommendation bör fysioterapeuter evaluera sina egna kompetenser och kompetensbehov och stärka sin kompetensutveckling inom områden som kommunikation, samarbetskunskaper, teknologi och digitala kunskaper, handlednings och multiprofessionellt samarbete i nätverk.

6.2 Metoddiskussion

Kompetensutveckling som ämne har och är ett ämne som är konstant utsatt för förändringar i dagens samhälle. Då valet för att göra denna forskning för kompetensutvecklingsbehov gällande fysioterapeuter uppkom det snabbt att ämnet och materialet har en väldigt bred. Men focus på rent fysioterapeuters kompetensutveckling områden är det ganska begränsat med forskning. Där till är ämnet ett väldigt aktuellt område i den finländska hälsovårdssektorn samt rehabiliteringen på grund av de stora omstruktureringar som pågår för tillfället. Som metod valde jag att använda den kartläggande litteratursökningen (scoping review) av Arksey & O'Malley (2005).

I metodens arbetssätt möjliggörs en identifiering av forskningsfrågan samt relevant litteratur igenom en bredare bas och ett mera flexibelt arbetssätt av sökningar. Metoden är väl passande även för ämnen som efterfrågan av kunskap är omfattande eller i ständig utveckling. (Folkhälsomyndigheten. 2017.)

Folkhälsomyndigheten (2017.) beskriver att kartläggande litteraturöversikter är även en passande metod som kan anpassas i resursbegränsade uppdrag. Som skribent hade jag redan i den inledandefasen ett eget starkt intresse gällande forskningsområdet och ämnet gällande kompetensutveckling. I den inledande fasen bekantade och följde skribenten aktuella diskussioner, forskningar och artikelmaterial.

Då identifieringen om forskningsområdet och ämnet fastslagits utfördes litteratursökningen genom en övergripande sökmotor (Google Scholar) för att hitta material, artiklar, forskningar och rapporter brett från olika ställen av källor. Därtill användes även mera specifika databaser för att kontrollera sökresultaten gällande forskningar inom ämnet. Sökningen av materialen utfördes i tre omgångar under arbetet med en cirkulär bearbetningsprocess. Detta resulterade i 15 st publikationer eller forskningar som fyllde inkluderingskriterierna efter relevansbedömning. Igenom sammanställning av litteraturen hittades dom huvudsakliga delområden och resultat som är relevanta. Materialet upprepade dessa delområden och dessa har presenterats i forskningens resultat. Materialet har även presenterats i möjligast stora noggrannhet och transparens gällande resultaten.

En begränsning gällande forskningen kan finnas i sökorden som användes. Dessa har nyansskillnader på de olika språken svenska, finska och engelska. Det medhämtade även i sökningarna med en större spridning av resultat. Sökningarna genererade klart mindre mängd av rena forskningar till materialet än tidigare liknande forskningar vilket gör att artiklar samt styrdokument medtogs i arbetet för att hitta en tillräcklig bas av material. Detta kan bero även på att tidsperspektivet är relativt snävt då det ingår endast material utgiven mellan åren 2018 – 2022. Då Sillantaka & Vuoskoski redan utfört en liknande forskning på ett längre tidsperspektiv (åren 2000-2021) koncentrerade sig skribenten på att finna det senaste materialet gällande området.

Det uppkommer tydligt att forskning gällande ämnet med endast fysioterapeuternas kompetensutvecklingsbehov samt områden är fåtaligt. Forskning gällande tydligt endast rehabiliterings yrkesgruppernas utbildning samt kompetensutveckling som helhet finnas det ett behov av. Undersökningar och forskning har riktats mera på social- och hälsovårdsområdet som helhet.

Arbetet har bearbetats utförts på god vetenskaplig praxis enligt Forskningsetiska delegationens (TENK) instruktioner. Forskaren har ej några externa förbindningar, resurser, finansiering eller intressen för att nå ett specifikt resultat eller innehåll gällande arbetet.

7 SLUTSATSER

Kompetensutvecklings riktlinjer som ämnesområde för enbart fysioterapi har det gjorts begränsat med forskningar om under denna kartläggande litteraturgranskning tidsperspektiv mellan 2018-2022. Inom området gällande social- och hälsovårdsområdet finns det forskningsmaterial som indikerar på riktlinjer för kompetensutveckling. Detta gör att forskningen behandlar kompetensutvecklingen på ett mera allmänt plan för fysioterapeuter i sin helhet. Samtidigt sker det en hel del förändringar i Finland gällande social- och hälsovårdssektorn då nya välfärdsområden organisatoriskt struktureras samt tas i bruk vid årsskiftet 2022-2023. Forskningsmaterialet och styrdokumentet visar att kompetensutvecklingen ändå har tydliga områden som behöver tas i beaktande för att fysioterapeuter skall kunna bygga på den essentiella kompetenser som behövs i framtidens social- och hälsovårdsarbete. Dessa kompetenser består av helheter som digitalisering,

multiprofessionellt arbete gällande rehabilitering samt klient processer och rehabiliteringsprocessernas utveckling.

KÄLLOR / REFERENCES

Aro.T, Aro. R, Mäkelä. I. (2020). Väestöselvitys 2040. Sitra Taustaraportti

Arksey, H. O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework, *International Journal of Soscial Research Methodology*, 8, 1, 19-32.

Autti, I., Salminen, A-L., Rajavaara, M., Melkas, S. (2022). Kuntoutuminen. Duodecim

Broberg, C., Lennè, R. (2019). Fysioterapi - Profession och vetenskap. Fysioterapeuterna. Sverige.

Folkhälsomyndigheten. (2017). Handledning för litteraturöversikter (Version 2.0). Tillgänglig:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/94c7c7cd41ca43b4be207c9b8c78df07/handledning-litteraturoversikter.pdf>

Hämtad 8.8.2022

Forskningsetiska delegationen, (2012). God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland. Hämtad 3.10.2022. Tillgänglig: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Harra T., Holvikivi J., Hyrkkänen U., Immonen M., Kiviaho-Tiippana A., Pikkarainen A., Sallinen M., Sihvonen S. (2016). Kuntoutusalan koulutuksen uudistaminen ammattikorkeakouluissa, digityöskentelyn tulokset. Hämtad. 12.4.2022

Helminen J. (2021). Työelämälähtöisiä koulutuspalveluja jatkuvaan osaamisen kehittämiseen Teoksessa J. Helminen (toim.), Strategia siivittämässä tutkimus-, kehittäminen ja innovaatiotoimintaa – Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja (s. 198– 212). (Diak Työelämä 21). Diakonia-ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-376-6>

Helminen, J., Markkanen, U. & Säilä, T. (2020). Terveysalan osaamisen kehittäminen lisä-, täydennys- ja erikoistumiskoulutusten keinoin. SOTETIE-hankeen blogi, 16.6.2020. URL: <https://blogi.savonia.fi/sotetie/2020/06/16/terveysalan-osaamisen-kehittaminen-lisataydennys-ja-erikoistumiskoulutusten-keinoin>

Holvikivi J, Huovinen J, Katajapuu N, Kinnunen A, Kiviaho-Tiippana A, Kuisma R, Kärkkäinen R, Leskelä J, Lähteenmäki M, Lällä K (2020). Kuntoutuksen osaamisen uudistumisen tulevaisuuden näkymiä. Metropolia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. TAITO-sarja 71.

HUS- Helsingfors universitetssjukhus. (2017). Tillgänglig: <https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/sv/information/s%C3%A5-h%C3%A4rsker-rehabiliteringen> Hämtad. 5.3.2022

Järvikoski, A. (2013). Monimuotoinen kuntoutus ja sen käsiteet., Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. Helsinki. http://urn.fi/URN_ISBN_978-952-00-3457-3

Järvikoski A, Härkäpää K. (2011). Kuntoutuksen perusteet, WSOYpro Oy, Helsinki

Kangasniemi M, Hipp K, Häggman-Laitila A, Kallio H, Karki S, Kinnunen P, Pietilä A-M, Saarnio R, Viinamäki L, Vuottilainen A, Walden A. (2018:39). Optimoitu sote-ammattilaisten koulutus- ja osaamisuudistus. Valtioneuvoston selvitys ja tutkimustoiminnan julkaisusarja.

(<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160883/39-2018-Optimoitu%20sote-osaaminen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>)

Kauhanen Juhani. (2009). Henkilöstövoimavarojen johtaminen., Helsinki:WSOY pro OY

Kokkonen L, Holvikivi J (2018) Opiskelijoiden ja alumnien toiveet kuntoutuksen opintojen tulevaisuudesta Metropolia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja, Helsinki.

Kotilainen A, Mikkonen K, Sjögren T, Korpi H, Koskinen C, Koskinen M, Koivula M, Koskimäki M, Lähteenmäki M-L, Saaranen T, Sormunen M, Salminen L, Mäki-Hakola H, Wallin O, Kuivila H, Tuomikoski A-M, Holopainen A, Kääriäinen M (2020). Sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien itsearvioitu osaaminen. Oulun yliopisto, Oulu.

Laanterä S. ja Saunders H. (toim.) (2020). Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten geneerinen osaaminen. Kirjallisuuskatsaus. Teoksessa: Xamk Kehittää 114, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Lintula, L. & Paalasmaa, P. (2020). Osaamista kuntoutukseen kuntoutujan parhaaksi. Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisuja. TAITO-sarja 72.

Otala, L. (2008). Osaamispääoman johtamisesta kilpailuetu., Helsinki: WSOYpro.

Patel, R & Davidson, B. (2011). Forskningsmetodikens grunder(4 uppl.). Studentlitteratur.

Pekkonen, M. Holvikivi, J. Haapala, E. Hiekkala, S. Korpi, J. Nummelin, I. Raassina, S. Rannisto, S. Seppänen, S. Teittinen, A. Työläjärv. (2022). Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi. Kuntoutuksen osaamis- ja työelämätarpeet. Utbildnings- och kulturministeriet.

Santanen, E. (2021). *Osaamisen kehittäminen asiantuntijapalveluissa*, Opinnäytetyö YAMK. Turun ammattikorkeakoulu.

Sillantaka, J, Rajavaara, M, Töytäri, A, Salminen, A-L & Vuoskoski, P (2022). ' Kuntoutuksen koulutuksen tutkimus Suomessa kirjallisuuskatsauksen valossa ', Kuntoutus, Vuosikerta. 45, Nro 2, Sivut 47-54. <https://journal.fi/kuntoutus/issue/current>

Sillantaka, J. Vuoskoski, P. (2022). Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisohjelma. Selvitys kuntoutuksen koulutuksen tutkimuksista Suomessa: Kartoittava kirjallisuuskatsaus

Social- och hälsovårdsministeriet. (2017). Rehabilitering. Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/rehabilitering>. Hämtad. 5.3.2022

Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.a). Medicinsk rehabilitering. Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/medicinsk-rehabilitering>. Hämtad. 19.2.2022

Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.b). Yrkesinriktad rehabilitering. Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/yrkesinriktad-rehabilitering>. Hämtad 6.3.2022

Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.c). Social rehabilitering. Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/social-rehabilitering>. Hämtad. 12.3.2022

Social- och hälsovårdsministeriet. (u.å.d). Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Tillgänglig: <https://stm.fi/sv/arbetsverksamhet-i-rehabiliterande-syfte>. Hämtad 12.3.2022

Social- och hälsovårdsministeriet, Helsingfors. (2017:41). Kuntoutuksen uudistamiskomitean EHDOTUKSET KUNTOOUTUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISEKSI. 2017. Tillgänglig: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3891-5>

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. (2020). Helsinki. Kuntoutuksen uudistaminen, kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma vuosille 2020-2022. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön julkaisuja 2020:39.

Statsrådet. (u.å). Hyvinvointialueiden perustaminen. Tillgänglig: <https://soteuudistus.fi/hyvinvointialueiden-perustaminen> Hämtad. 22.1.2022

Statsrådet. (2022). Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait. Tillgänglig: <https://soteuudistus.fi/lainsaadanto> Hämtad. 22.1.2022

Statens Offentliga Utredningar. (2019:69). Slutbetänkande från Valideringsdelegationen. Validering-för kompetensförsörjning och livslångt lärande. Nordstedts Juridik. Stockholm. ISBN 978-91-38-25014-3

Statsrådet. (2021). Arbetsgruppen för identifiering av kunnande. Tillgänglig: <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=OKM044:00/2021> Hämtad. 29.1.2022

Suomen fysioterapeutit. (2016a). Ammattikorkeakoulut. Tillgänglig: <https://www.suomenfysioterapeutit.fi/fysioterapia/fysioterapeutin-koulutus/ammattikorkeakoulut/> Hämtad:12.4.2022

Suomen fysioterapeutit. (2016b). Fysioterapeutin ydiosaaminen. ISBN 978-952-93-8727-4

Säilä, T., Myllymaa, T., Nieminen, M. & Ranta, L. (2021) Jatkuvaa osaamisen kehittämistä sosiaali- ja terveystalalla – Miten sote-ammattilainen valitsee itselleen sopivan koulutuksen? SOTETIE-blogi, 1.4.2021.

URL:<https://blogi.savonia.fi/sotetie/2021/04/01/jatkuvaa-osaamisen-kehittamista-sosiaali-ja-terveysalalla-miten-sote-ammattilainen-valitsee-itselleen-sopivan-koulutuksen/>

Thomson, I., Solsvik, A. (2020). Nordic Network for Adult Learning. Osaamisen kehittäminen työelämässä.

Utbildningsstyrelsen. (2019). Osaamisrakenne 2035. Rapportit ja selvitykset 2019:14

Utbildningsstyrelsen. (2022). Den nationella referensramen för examina och övriga samlade kompetenser.) Tillgänglig: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/tutkintojen_viitekehysten_osaamistaso_kuvaukset_fi_sv_en_0.pdf Hämtad 12.4.2022.

Utbildningsstyrelsen. (u.å) Utbildning och examina/referensramar , kvalifikationer.
Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/referensramar-kvalifikationer> Hämtad: 8.11.2022

Utbildnings- och Kulturministeriet. (2017). Statsrådets förordning om en referensram för examina och övriga samlade kompetenser. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2017/20170120> Hämtad. 8.11.2022

Undervisnings- och Kulturministeriet. (u.å). Tillgänglig: <https://okm.fi/sv/kontinuerligt-larande> Hämtad. 23.1.2022

Valvira- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. (21.7.2021). Yrkesrättigheter. Tillgänglig: <https://www.valvira.fi/web/sv/halso-och-sjukvard/yrkesrattigheter> Hämtad 6.3.2022.

Vetenskapsrådet (2017). God Forskningssed. Stockholm. ISBN 978-91-7307-352-3.
Tillgänglig: https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf
Hämtad. 3.10.2022

Viitala, Riitta., (2021), *Henkilöstöjohtaminen Keskeiset käsitteet, teoria ja trendit.*, Edita. Helsinki

Viitala, Riitta (2005). Johda osaamista! Osaamisen johtaminen teoriasta käytäntöön. 3. painos. Keuruu: Otavan kirjapaino

Yrkehögskolan Arcada. (u.å.). Studieplan Fysioterapi. Tillgänglig: <https://start.arcada.fi/sv/studieplaner/503000/2022-2023/701>) Hämtad: 12.4.2022

Figur 1. HUS- Helsingfors universitetssjukhus. (2019). Kuntoutuksen kenttä. Tillgänglig:

<https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/PublishingImages/Yelinen%20sis%C3%A4lt%C3%B6kuvistus/kuntoutuksen%20kentt%C3%A4%20sv.png?RenditionID=100>)

Figur 2. Rehabiliteringsområdets gemensamma kunskapsområden. Harra. T. et al. (2016)

Figur 3. Kompetens på individnivå enligt Viitala (2005, s.116)

Figur 4. Blooms taxonimi.

www.Wikipedia.org Tillgänglig:

(https://sv.wikipedia.org/wiki/Blooms_taxonomi) Hämtad 23.8.2022

BILAGOR / APPENDICES

Bilaga 1. Finlands nationella referensram för examina och samlade kompetenser. Nivåerna 6, 7 och 8.

Nivå 6	Finlands nationella referensram för examina och samlade kompetenser Deskriptorer	Europeisk referensram för kvalifikationer Deskriptorer
<ul style="list-style-type: none"> • Yrkehögskole-examina • Lägre högskoleexamina 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Har inom sitt område övergripande och avancerade kunskaper som inbegriper kritisk förståelse och bedömning av teorier, centrala begrepp, metoder och principer. ○ Förstår omfattningen av och gränserna för olika yrkessektorer och/eller discipliner. ○ Har avancerade kognitiva och praktiska färdigheter som inbegriper förmåga att hantera ärenden och förmåga att tillämpa samt förmåga till kreativa lösningar och prestationer som behövs för att lösa komplicerade eller oförutsägbara problem inom ett specialiserat yrkes-, vetenskaps- eller konstområde. ○ Arbetar självständigt i expertuppgifter i branschen och i internationellt samarbete eller fungerar som företagare. ○ Leder avancerade yrkesmässiga funktioner eller projekt. ○ Kan fatta beslut i oförutsägbara verksamhetsmiljöer. Tar ansvar för bedömning och utveckling av sin egen kompetens och dessutom för enskilda personers och grupper utveckling. ○ Har förmåga till livslångt lärande. ○ Samarbetar med olika slags människor i studie- och arbetsgemenskapen och i andra grupper och nätverk med beaktande av gemenskapsaspekter och etiska aspekter. ○ Kommunicerar flytande både muntligt och skriftligt på sitt modersmål med människor såväl i som utanför branschen. ○ Kommunicerar och interagerar på det andra inhemska språket samt har förmåga till internationell kommunikation och interaktion inom det egna området på åtminstone ett främmande språk. 	<p>Avancerade färdigheter inom ett arbets- eller studieområde som inbegriper kritisk förståelse för teorier och principer</p> <p>Avancerad kompetens som visar på behärskning av ämnet och innovation, vilka behövs för att lösa komplicerade och oförutsägbara problem inom ett specialiserat arbets- eller studieområde</p> <p>Leder komplexa tekniska eller specialiserade verksamheter eller projekt och har beslutsansvar i oförutsägbara arbets- eller studiesammanhang; Ansvarar för individens och grupper yrkesutveckling</p> <p>Referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning Kvalifikationer som betecknar att den första cykeln har slutförts ska utföras till studerande som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har visat kunskap och förståelse inom ett område som bygger på deras allmänna utbildning och normalt ligger på en nivå som, med stöd av avancerade läroböcker, inkluderar vissa aspekter som stöds av kunskap i spetsen för sitt ämnesområde • kan tillämpa sin kunskap och förståelse på ett sätt som anger ett professionellt förhållningssätt till deras arbete eller kall, och har kompetens som normalt visas genom att tänka ut och upprätthålla argument och lösa problem inom sitt ämnesområde • kan samla och tolka relevanta data (normalt inom sitt ämnesområde) för att göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga eller etiska frågor • kan kommunicera information, idéer, problem och lösningar till både personer som är insatta i ämnet och personer utan specialkunskap i ämnet • har utvecklat de färdigheter som krävs för att självständigt kunna fortsätta sina studier.

RUOTSI

SVENSKA

SWEDISH

Nivå 7	Finlands nationella referensram för examina och samlade kompetenser Deskriptorer	Europeisk referensram för kvalifikationer Deskriptorer
<ul style="list-style-type: none"> • Högre yrkehögskole-examina • Högre högskoleexamina 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Behärskar omfattande och mycket specialiserade begrepp, metoder och data som motsvarar specialkunskapen inom det egna området och som ligger till grund för självständigt tänkande och/eller forskning. ○ Förstår kunskapsfrågor som gäller beröringspunkterna mellan det egna området och andra områden och granskar dem och ny information kritiskt. ○ Löser krävande problem även kreativt inom forskning och/eller innovativ verksamhet där man utvecklar nya kunskaper och förfaranden och tillämpar och integrerar kunskaper från olika områden. ○ Arbetar självständigt i krävande expertuppgifter i branschen och i internationellt samarbete eller fungerar som företagare. ○ Leder och utvecklar komplicerade, oförutsägbara och nya strategiska tillvägagångssätt. ○ Leder organisationer och/eller människor. ○ Har förmåga att bedöma enskilda människors och grupper verksamhet. ○ Bidrar till ökade kunskaper och förfaranden på sitt område och/eller tar ansvar för andras utveckling. ○ Har förmåga till livslångt lärande. ○ Samarbetar med olika slags människor i studie- och arbetsgemenskapen och i andra grupper och nätverk med beaktande av gemenskapsaspekter och etiska aspekter. ○ Kommunicerar flytande både muntligt och skriftligt på sitt modersmål med människor såväl i som utanför branschen. ○ Kommunicerar och interagerar på det andra inhemska språket samt har förmåga till avancerad internationell kommunikation och interaktion inom det egna området på åtminstone ett främmande språk. 	<p>Mycket specialiserad kunskap, delvis i spetsen för kunskapen inom ett arbets- eller studieområde, som grund för eget tänkande och/eller forskning</p> <p>Kritisk medvetenhet om kunskapsfrågor inom ett område och i beröringspunkterna mellan olika områden</p> <p>Specialiserade problemlösningsfärdigheter som behövs inom forskning och/eller innovation för att utveckla ny kunskap och nya metoder och integrera kunskap från olika områden</p> <p>Leder och omvandlar arbets- eller studiesammanhang som är komplexa, oförutsägbara och kräver nya strategier; Ansvarar för att bidra till yrkesrelaterad kunskap och praxis och/eller för att granska arbetslagens strategiska prestationer</p> <p>Referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning Kvalifikationer som betecknar att den andra cykeln har slutförts ska utföras till studerande som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har visat kunskap och förståelse som grundar sig på och breddar och/eller fördjupar den kunskap som normalt förknippas med den första cykeln och som utgör en bas eller möjlighet till originalitet i samband med utveckling och/eller tillämpning av idéer, ofta i forsknings-sammanhang • kan tillämpa kunskaper och förståelse samt problemlösnings-färdigheter i nya eller obekanta miljöer i bredare (eller mångvetenskapliga) sammanhang i samband med sitt ämnesområde • har förmåga att integrera kunskap och hantera komplexa företeelser, samt göra bedömningar med ofullständig eller begränsad information, som ändå inkluderar att begrunda samhälleliga och etiska förpliktelser med anknytning till tillämpningen av sina kunskaper och bedömningar • har förmåga att kommunicera sina slutledningar samt kunskaperna och logiken bakom dem till personer som är insatta i ämnet och personer utan specialkunskap på ett klart och entydigt sätt • har de färdigheter som krävs för att kunna fortsätta sina studier på ett sätt som till största delen kan vara självständigt.

RUOTSI

SVENSKA

SWEDISH

Nivå 8	Finlands nationella referensram för examina och samlade kompetenser <i>Deskriptorer</i>	Europeisk referensram för kvalifikationer <i>Deskriptorer</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Vetenskapliga och konstnärliga påbyggnadsexamina vid universiteten och Forsvarshögskolan (licentiatexamen och doktorsexamina) • Generalstabs-officersexamen • Specialveterinär-examen • Specialistläkar-utbildning • Specialist-tandläkarutbildning 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Behärskar omfattande helheter och sammanhang. ○ Behärskar de mest avancerade och/eller mest specialiserade och fördjupade kunskaperna, färdigheterna och/eller teorierna på den mest avancerade och/eller mest specialiserade nivån inom det egna området och i beröringspunkterna mellan olika områden. ○ Uppvisar förmåga till kreativa tillämpningar. ○ Skapar ny kunskap genom att följa god vetenskaplig praxis. ○ Utför självständigt och tillförlitligt vetenskapligt eller konstnärligt och yrkesmässigt forskningsarbete. ○ Utvecklar yrkesrelaterade uppgiftsområden och/eller ett vetenskaps- eller konstområde. ○ Utvecklar och tillämpar nya idéer, teorier, tillvägagångssätt eller processer i de mest krävande verksamhetsmiljöer. ○ Arbetar självständigt i de mest krävande expertuppgifterna i branschen och i internationellt samarbete eller fungerar som företagare. ○ Leder organisationer och/eller människor. ○ Gör sådana synteser och kritiska bedömningar som krävs för att lösa komplicerade problem inom forskning och/eller innovationsverksamhet. ○ Utvidgar och omdefinierar befintliga kunskaper eller yrkespraxis. ○ Bidrar till ökade kunskaper på sitt område och/eller tar ansvar för andras utveckling. ○ Har förmåga till livslångt lärande. ○ Samarbetar med olika slags människor i studie- och arbetsgemenskapen och i andra grupper och nätverk med beaktande av gemenskapsaspekter och etiska aspekter. ○ Kommunicerar flytande både muntligt och skriftligt på sitt modersmål med såväl representanter för vetenskapliga samfund som allmänheten om frågor som gäller det egna forskningsområdet och hela disciplinen och/eller yrkesområdet. ○ Kommunicerar och interagerar på det andra inhemska språket samt har förmåga till avancerad internationell kommunikation och interaktion inom det egna området på åtminstone ett främmande språk. 	<p>Kunskap på den mest avancerade nivån inom ett arbets- eller studieområde och i beröringspunkterna mellan olika områden</p> <p>De mest avancerade och specialiserade färdigheterna och teknikerna, inbegripet den överblick och bedömning som behövs för att lösa kritiska problem inom forskning och/eller innovation och för att utvidga och omdefiniera befintlig kunskap eller yrkespraxis</p> <p>Uppvisar betydlig auktoritet, innovation, självständighet, akademisk och yrkesrelaterad integritet samt varaktigt engagemang för utveckling av nya idéer eller processer i spetsen för arbets- eller studiesammanhang, inbegripet forskning</p> <p>Referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning <i>Kvalifikationer som betecknar att den tredje cykeln har slutförts ska utföras till studerande som:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • har visat systematisk förståelse för ett ämnesområde och kännedom om forskningsteorier och -metoder som förknippas med ämnesområdet • har visat förmåga att formulera, planera, implementera och adaptera en omfattande forskningsprocess med akademisk integritet • har bidragit med grundforskning som vidgar kunskapsgränserna genom att bygga upp ett omfattande arbete som åtminstone delvis är förtjänt av nationell eller internationell refererad publikation • har förmåga att kritiskt analysera, utvärdera och sammanfatta nya och komplexa idéer • kan kommunicera med sina kolleger, den akademiska världen i stort och samhället i allmänhet om sitt specialområde • kan förväntas kunna förespråka, i akademiska och professionella sammanhang, olika teknologiska, sociala

Utbildningsstyrelsen. (2022). Den nationella referensramen för examina och övriga samlade kompetenser.) Tillgänglig:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/tutkintojen_viitekehysten_osaamistaso_kuvaukset_fi_sv_en_0.pdf Hämtad 12.4.2022.